

DOMOVINA

Izheja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrť leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Sedan in nemškutarji.

Celi mesec so prežvekovala in navduševala razna avstrijska nemška in nemškutarska glasila za slavnost 25letnice bitke pri Sedanu. Uvodni članki, podlistki in razne notice v listih, slavé zmago pruske vojske nad francosko in skoro malikujejo nemško armado, Bismarcka in Moltkeja.

Da so Prusi povzdignili dan 2. septembra za svoj narodni praznik, naj jim bode. Da pa se avstrijski Nemci, posebno pa še celjski in mariborski nemškutarji razgrevajo za to prusko zmago, mora pač vsakemu pravemu Avstrijancu, bodisi nemškega ali pa slovenskega pokolenja srce navdajati s tugo.

Leta 1871. stali ste si dve svetovni vojski pred Sedanom, — do takrat francoska trdnjava — nasproti. Obe državi ste kulturni, vendar Francoski se ne mora vzeti prvenstvo. Ta dan padlo je na obeh straneh tisoče in tisoče vojakov in končalo svoje življenje za domovino. Sreča bila je mila pruski vojski in zmagala je francosko. Pruski kralj proklical se je vsled tega nemškim cesarjem, Francoska pa je postala republika.

Da je bila zmagana Francoska, se gotovo nima vzroka veseliti nobeden pravi, dober Avstrijec.

Francoska je mnogo storila za prosveto drugih narodov in že vsled tega ji ni privoščiti poguba.

Ravno tako pa se poštenei, domoljubni Avstrijec nima vžigati za zmago druge, tuje države, če v resnici ljubi svojo domovino — Avstrijo.

Boli nas zato srce, videvše, da avstrijski Nemci proslavljajo prusko zmago bolj ko Prusi sami. Boli srce posebno še, ker so se razna nemška in nemškutarska glasila večkrat že izrekla, da imajo avstrijski Nemci še drugo

domovino. Kam to cika, je lahko razumeti in tako nam je mogoče razumeti proslavo pruske zmage pri Sedanu.

Bodimo danes v kakoršnikoli zvezi z Nemčijo, domoljubnemu Avstrijcu ne bode izginila nikdar iz spomina bitka pri Kraljevem gradu (Königgrätz) in nikdar ne bode slavil Prusko bolj ko Avstrijo.

Nemškutarski Celjani pa imajo najmanj vzroka povzdigovati Pruse. Ti možiceljni so menda pijani avstrijskega kruha in butajo vsled tega nepremišljeno v javnost s svojo zagrizenostjo proti istokrvnim bratom Slovincem in delajo tako sebe za pristne Grmane. Slovinci se sicer malo brigamo, kaj počno ti naduti nemškutarčki, upamo pa, da tudi zanje pride plačilni dan in plačilo za pruske proslave.

§ 19. — naš in naših poslancev kašipot.

Če tudi politika v sedanjih vročih dnevih in v parlamentarnih počitnicah miruje, vendar ne smemo važnih političnih vprašanj v tem času zanemarjati. Kakor se vojaštvo v mirnih časih pripravlja za vojsko, tako se morajo tudi politiki v dobi nepolitičnih bojev pripravljati za čase hudih političnih borb, ki jih utegnejo še čakati.

Politične borbe so takrat zelo olajšane, ako stranke vedó, čemu se bojujejo, zlasti ako vedó, in so za trdno prepričane, da se za pravično stvar potegujejo. — Slovenski politiki imajo to prepričanje že z davna. Za kar se oni potegujejo, to jim je po naravnih in božjih pravicah zajamčeno, to jim je zagotovljeno v državnih temeljnih postavah, v glasovitem § 19.

Če tudi je bil n. pr. v zadnjih dveh letih boj slovenskih, osobito štajersko-slovenskih poslancev z ene strani res težak, vendar jim je z

druge strani § 19. bojevanje zelo olajšal. Sklicevaje se na ta temelj državne pravičnosti, gibali so se v svojem boju vedno le na zakoniti podlagi; oni so vedno lahko govorili, n. pr. pri celjskem vprašanji: To, kar mi zahtevamo je vse zajamčeno v § 19. temeljnih zakonov vsem avstrijskim narodom.

Kakor je bil torej § 19. dosedaj kašipot našim slovenskim poslancem, tako jim mora biti tudi v bodoče. Utegne se zgoditi, da se bodo državniki v bodoče tudi na slovenske poslance ozirali, ko se bodo namreč trudili, da se v državnem zboru skuje zopet vsaj nekoliko zanesljiva večina, ko se bode na podlagi te večine sestavilo novo ministerstvo. Kakor je preziranje § 19. pahnilo nemško liberalne in nemško-nacionalne poslance v neprijetno brezdnó vladne nemilosti, tako more odobrenje tega načela, da se namreč § 19. vendar ne sme preveč prezirati, privedi slovanske in nemške in druge konservativne stranke do novega jedinstva. Niso vsi politični programi po tem, da bi stranke zjedini, ali ta točka, izvedenje § 19. utegne kot glavni poskus pravicoljubja, tudi v bodoče najpripravnejša biti, da se združijo tiste stranke državnozboreske, s katerimi bi bilo mogoče trajnejše vladati, kakor s katerimi koli strankami. Ako se začne § 19. izvajati, koristilo bode to vsem avstrijskim narodom, kateri so sicer dejansko v večini, a bili so v državnem zboru do sedaj zastopani le po manjšini. Vseh želj izpolniti ni mogoče niti ne eni stranki, še manj vsem strankam. Toda eno željo, zlasti ako je važna, bode že mogoče izpolniti, in ta je izvedenje § 19. Ako bi državniki, kateri bodo pri krstu bodoče državnozboreske večine in bodočega ministerstva, to obljubili, pozdravili bodo tak program posebno z veseljem vsi v narodnem obziru do zdaj teptani narodi, n. pr. Slovinci, Hrvati, Rusini, siležki Čehi in Poljaki, moravski Čehi itd. Takemu programu

LISTEK.

O delu.

Spisal Fridolin Sevnčan.

Vsak človek mora delati, — to je, svoje duševne in telesne moči vpotrebati po svoje nadarjenosti in zmožnosti, za koristne namene življenja, rodbine človeštva in države, ako si hoče ohraniti največja bisera življenja — zadovoljnost in zdravje.

Vsaka lenivost in nemarnost povzroči, da postane dotičnik — lenuh, na duši in na telesu bolan, ter se čuti nezadovoljnim.

Vsegamogočni stvarnik je vredil svet tako, da vse, kar se giblje na njem in raste, tudi dela. Najmanjša rastlina se trudi, da raste čvrsto. Slabije sestrice rastoče okolu nje, morajo vsahiniti, ker jim koreninice močnejših tovarišic izsesajo vso moč iz zemlje. Vsaka rastlina dela na to, da cvete, da se oplodi. Isto tako mora v prirodi tudi najmanjša živalica skrbeti za vsakdanji živež, če ne stori tega, oslabi in pogine. Vsakej živali podaril je stvarnik primerno orodje,

— da se brani, ter si išče hrane. Orlu trd, kriv kljun in močne kremplje, krtu lopati podobne sprednje nožice, bebru trde žagi podobne zobe. In če živali ne rabijo tega orodja, podarjenega jim od Boga, zaostajajo v rasti in moči — živali prično hirati in morajo poginiti.

Kaj še le človek, — edino bitje na svetu, kojemu je stvarnik podaril pamet, ki ima visoko nalogo vporabljati ne samo vse svoje telesne moči ampak tudi duševne moči v koristno delo.

Nameni človeškega dela so:

1. Ohraniti si življenje.
2. Pospeševati družinsko in državno življenje.
3. Plodono uporabljati svoje zmožnosti sebi in drugim v prid.
4. Z duševnim in telesnim delom zadoščati potrebščinam človeštva.

Delo je zdravju isto tako neobhodno potrebno, kakor pijača, jed, dihanje in prebavljanje.

Le tisti človek ki dela, je vreden, da živi! Lenuh, ki živi o krvavih žuljih družih ljudi, je le po tleh plazoča se stvar v človeški podobi, ki razjeda mozek svojemu narodu in vsemu človeštvu, ter ga tira poginu. Lenuh, katerega nadleguje dolg čas, ne more se nikdar do cela od-

križati spoznanju in notranjemu glasu, ki mu mogočno trobi na ušesa, da ni dosti prida.

Takov človek je na duši in na telesu bolan, on dela napoto človeštvu, ter mu je gnjil ud in protivnik Bogu, ki je podaril zmožnosti ljudem za to, da jih vzbujajo, urijo, ne pa zapavajo. Lenuh nikdar ne more biti iz srca vesel, ter zadovoljen s seboj, bojuje in prepira se z vsem človeštvom; vse človeške naprave mu mrze in po kratkem životarenji polenil se bode silno, če tudi je zelo premožen in si lahko kupi ter privošči vsega, kar koli si le poželi.

Na duši in telesu bode skoro popolnoma potrť, da — večinoma pristudi se mu življenje tako, da se vdira globlje in globlje v prepad, ter da celo pozabi na nadzemsko življenje in Boga. In konec nedelavnosti je pogostoma samomor. Lenuh ne vniči le vseh telesnih in duševnih moči in zmožnosti, ker jih zanemarja, da hirajo huje in huje, ampak tudi ker se nagon k delu v človeku istotako ne da zatreti, kakor ne nagon v rastlini, da poganja, raste, cvete in pri naša sad.

Zatoraj zaide lenuh na napačna pota. Lenoba izcima v človeku vse strasti in ga zavaja

se niti Mladočehi ne bodo upirali in se bodo znabiti za zdaj s tem programom zadovoljili in morda počakali z drugimi svojimi terjatvami. Gališki Poljaki utegnejo tak program sprejeti, ker bode koristil njihovim bratom v Sileziji in v Bukovini, če tudi bi njih nadvlada nad Rusini oslabela. Izvedenje § 19. bi morda tolažilo celó južno tirolske Italijane in bi ugajalo Rumunom v Bukovini. Kaj pa Nemci? Veliko nemških kričarjev je že kopita pobralo, največ radi jeze, ker niso pri celjskem vprašanju nič opravili, največ pa radi tega, ker že naprej sprevidijo, da so izgubili radi svoje politične krivičnosti na vse strani zaupanje. Nemški konservativci so pa pri celjskem vprašanju pokazali svojo pravičnost, zato zaslužijo, da pridejo v poštev pri prihodnjih političnih kombinacijah, in že njim na ljubo lahko Mladočehi nekoliko odnehajo za zdaj, da bi se ponovil s pomočjo vseh teh faktorjev stari „železni obroč“, toda z novimi členi, s členi katere člene naj bi vezala ta-le kljuka: § 19.

Imeli smo že tudi pod Taaffe-jom „železni obroč“, toda nij bil dovolj močan, ker ga ni vezal baš § 19. — Ako bi se ponovil „železni obroč“ s to-le kljuko, utegnili bi se dolgo dolgo ž njim vladati. Socijalna in gospodarska vprašanja bi bilo potem lažje rešiti in novo pogodbo z Ogersko, katero bode treba v kratkem skleniti, bode lažje izvesti, ako bomo pri nas začeli § 19. spoštovati. V Cislitaniji bi se potem odlikovali z ravnopravnostjo, kar bi uplivalo na Translitanijo, kjer tako teptajo nemadjarske narode, da bi se ondi tudi Madjari spametovali in privoščili tudi nemadjarskim narodom nekoliko pravic, sicer bi se lahko utegnil naš državni zbor morda z uspehom novi nagodbi upirati.

Celjske novice.

(Trinajsta redna seja upravnega odbora „Južnoštajerske hranilnice v Celju“) vršila se bode v pondeljek dne 16. septembra t. l. ob desetih prepoldan v dvorani celjske čitalnice, z naslednjim dnevnim redom: Poročilo o polletnem delovanju; odobrenje polletnega poročila; dogovor zaradi vlaganje pupilarnega denarja; razni nasveti in sklep o njih.

(Shod svojih volilcev brežkega okraja) skliče g. državni poslanec Mihael Vošnjak, dne 15. t. m. v Brežice. Poročal bode v „Narodnem domu“ o delovanju državnega zbora in pa o sedanjem splošnem političnem položaju.

(V kapucinski samostan) v Celje je prišel o. Bonaventura Horvat iz Knittelfelda.

(Odkritosrčno). „Graška klepetulja“ je bila nedavno zeló odkritosrčna. Povedala je, da je bil grof Stürkh imenovan za dvornega svetnika v naučnem ministerstvu radi tega, da bi bil nemštvu koristil, torej nemško šolstvo pospeševal. Ker pa še celjske gimnazije ni mogel preprečiti, zato je to masno službo zopet popustil. Čudne, prečudne so te izpovedi, in še bolj čudno je to, da radi politike kdo vstopi v tako

važno službo, in da jo radi premenjene politične sape zopet zapusti.

(Pristašem celjske nemške stranke) bode občinska hiša okolice, hudo v oči, odkar so Slovenci pri volitvah nemškutarje pošteno ob tla vrgli, ter zadnjega nemškutarja pognali iz občinskega odbora. Pred par leti je zarad tega celjska golazen odtrgala občinsko tablo ter jo pognala v Savinjo, predvčeraj pa je zopet nek „Nemec“ polil vrata od štacune, ki jo ima nek branjevec v občinski hiši, s petrolejem, ter je je potem zažgal, tako, da so vrata črna in osmojena, prigodil bi se bil lahko velik požar, ko bi ne bili pravočasno pogasili. To je največje lopovstvo, ki se more misliti! Zoper Slovence je v Celju bilo vedno vse dovoljeno, kedo se bo čudil, da nestrpnost, katero so Nemci zoper Slovence vedno skrbno gojili, dozoreva sedaj tako čuden sad. — Slovenci, tu zopet vidimo, kako „prijetelj“ so nam celjski Nemci, ti Nemci, ki bodo kmalu začeli črnega kruha stradati, če slovenski kmetje obrnejo enkrat hrbet štacunam njihovih nemških trgovcev in pisarnam njihovih nemških odvetnikov.

(G. Josefa Stibenegga) so v pondeljek pokopali. Mož je bil sicer samo nižji odvetniški uradnik, pa je nekda v celjski okolici igral velikega gospoda. Bil je glasovit vodja nemškutar-ske stranke, njih pravi general. V občinski hiši, v krajnem šolskem svetu okolice celjske je moralo vse tako plesati, se ve da nemško, kakor je on godel. Pa na zadnje so mu Slovenci pri občinskih volitvah strune potrgali, ter ga dejali v politični pokoj. Njegova slava je minila popolnoma in v zadnjem času je živel ponižno in pokojno. Pretekli teden padel je nekje pri vinogradu tako nesrečno, da so se mu možgani pretresli, kar je bilo posledica smrti.

(Nesreča). Dne 2. t. m. zvečer vozil je to-vorni vlak šte. 192 v postajo Celje, tovorni vlak šte. 122 pa je na istem tiru crpal vodo. Ker je bila navestilna plošča (Signalscheibe) polomljena, je znamenje, da je tir zastavljen, izostalo in vlak št. 192 vozil je naprej ter trčil v vlak 122 s tako silo, da je razbitih 12 vagonov ter pokvarjen stroj. Precej ranjen je tudi strojevodja, lahko pa jeden sprevodnik.

(Nestrpnost celjskih nemškutarjev proti Slovencem) Kako sovražijo celjski nemškutarji in Nemci vse, kar je slovenskega, kaže zopet lepo sledeča dogodbica. Dne 27. avg. t. l. prišel je g. Franc Drenik, generalni zastopnik zavarovalnega društva „Fonciere“ iz Ljubljane z g. Jos. Kalanom, knjigovodjem g. Majdiča iz Hudinje, na večer skupaj v kavarno „Merkur“ v Celju. Pogovarjala sta se o ljubljanskem potresu. Kmalu za njima pridrvi se v kavarno tolpa mladih gospodičev nemških, ki deloma obiskujejo vseučilišče, namreč sin c. kr. okrajnega glavarja celjskega, z imenom Ernest Wagner in pa še nekaj tacihi tičev. H krati stopi k omenjenima slovenskima gospodoma mladi E. Wagner, rekoč: „Ersuche, hier nur deutsch zu reden, es ist dies ein deutsches Caffehaus“. — „Tukaj imata samo

nemško govoriti; kajti tu je nemška kavarna“. — Pri tem se je posebno odlikoval sin c. kr. okrajnega glavarja, kateri je tudi še starejemu g. Dreniku zabrusil v obraz, ker ta ni hotel verjeti, da bi kavarnar takim fantičem naročil, naj njegovim gostom prepovedo slovenski govoriti, te le mogočne besede: „Če vam jaz to rečem, morate to verjeti. In ker niste verjeli, smatrajte, da ste od mene oklofutani.“ Gosp. Drenik bode iskal za-doščenja pri kazenskem sodišču. — No kaj ta-kega pa še nismo doživeli. Da Slovence napada v gostilnah in na ulicah razna celjska mestna sodrga, na to smo vže vajeni. Da pa sin c. kr. okrajnega glavarja celjskega žali in napada mirne Slovence v javnih lokalih in na ulicah, tega pa še nismo dočakali. Lepo je izgojil oče Wagner svojega sina. — Še lepši dogodbo pa je provz-ročil sin nemškega odvokata dr. Janeza Ste-pischnegga. Nekoč šel je duhovnik z večno po-potnico k bolniku. Mladi dijak Stepischnegg vi-del je dobro duhovnika z Najsvetejšim. Ljudje so poklekovali, kakor poštene kristjani, pred Go-spodom sveta in nebes; mlečezobnik pa je ko-rakal mimo s pokrito glavo, kakor bi imel uši pod klobukom, in s tem žalil ne samo čut po-štenega ljudstva temveč tudi zasramoval svete obrede katoliške cerkve. Vložila se je obtožba proti nezrelemu mladiču in radovedni smo, kaj bode vkrenilo visoko sodišče, ker prepričani smo, da postava ne more biti samo za kmeta in Slovence, temveč tudi za tak zafrik nemšku-tarstva.

(G. dr. Hinko Šuklje), slovenski narodnjak in domačin iz Št. Jurja na j. ž., ki se je naselil v Celju, v Graški ulici št. 15, je komaj prišel v Celje, in že ga napade listič celjske nemškuta-rije, ter svari svoje somišljenike pred njim, češ to je Slovenec, ki se je tudi v Ljubljani povsod kazal dobrega čvrstega Slovenca. Slovencu pa Bog ne daj kaj dati zaslužiti; pravico do za-sluzka ima v Celju samo in edino Nemec in Prusak, tudi če Bog ve od kod sem privandra ali pa k večjemu še kak nesramen nemškutar. No gosp. dr. Šuklje velja med svojimi kolegi za zelo spretnega in skrbnega zdravnika; bil je pri slavnem operaterju g. dr. Schleimerju v Ljubljani dve leti asistent, ter asistent g. dr. Valente v Ljubljani, katerega slednjega tudi v Celje celo Nemci kličejo pri nevarnih porodih na pomoč. Slovenci smo torej lahko veseli, da je tako do-ber zdravnik se tukaj naselil. G. dr. Šuklje bo toraj gotovo v Celju prav dobro izhajal, in mi ga z dobro vestjo toplo priporočamo sloven-skemu občinstvu.

Spodnje-štajerske novice.

(Duhovniške spremembe). Župnijo M. B. v Črešnjicah je dobil č. g. Franc Ogrizek, kaplan pri Sv. Petru pod Sv. gorami; č. gospod Mat. Stoklas, provizor v Črešnovcu, gre za kaplana k Sv. Petru pod Sv. Gorami.

(Okrajne učiteljske skupščine) so imeli prejšnji mesec učitelji celjskega in laškega okraja (14. avg.) v Celji, učitelji konjiškega okraja v Konjicah, učitelji marenberskega, sloveje-graškega in šoštanjkega okraja v Slovenjem gradu. V Celji in Konjicah je vodil konferencijo g. nad-zornik Leitgeb, v Slovenjem gradu g. nadzornik Vrečko. Pri vseh teh zborih se je prav malo slovensko govorilo.

(Premembe pri učiteljstvu). G. M. Spende je dobil učiteljsko službo, gospa Avg. Spende pa podučiteljsko službo pri Sv. Miklavžu v Ljutom. goricah, od koder je premeščena gospica Ivanka Svoboda v Dornavo in od tod pa gospica Ma-rija Danko k Sv. Duhu v Haložah.

(Vojnik) Šolska veselica. Dne 17. avg. imela je vojniška šolska mladina izlet na prija-zen hrib sv. Tomaža. Glinjivo je bilo gledati otroke, ki so v dolgi procesiji korakali proti cer-kvici, na čelu jim g. učitelji. Grede pokazal nam je g. Brezovnik staroslovanski žrtvenik in nek-danje grajske okope. Ko smo dospeli na vrh, pozdravil nas je grom topičev in pritrkavanje zvonov. Cerkvica je bila vsa okrašena, mogočne zastave so plopolate raz stolpa. Po sv. maši, katero je bral katehet č. g. Kržišnik, ogledali smo si krasno okolico, potem pa se je začela šolska veselica in postrežba otrok s pijačo in jedli, katere so darovali razni prijatelji

k pregreham, zločinom in nečistosti, da do blaznosti. Celo najprijetnejši lenuh pristudi se kmalu vsakej dobri družbi. Vse ga zaničuje in konečno je navezan edino le na družbo somišljenikov — lenuhov.

Delo in vera bodeta premagala svet.

Dragi rojaki! Človek je rojen, da si ohrani zdravje, ki je pogoj nadaljnjega poslovanja na potu zemeljske sreče, da more biti koristen ud človeštva, da more razvijati svoje duševne moči. Delo, duševno in telesno mu daje moč, s katero si krepí onemoglo zdravje. Ono mu odpira vire potrebnih stvari, ono izsesava materi zemlji po-trebne živčaje. Kdor tedaj delu obrača hrbet, zapahuje si vrata do blagostanja.

Človek ni, kakor rosa na travi, sam za se, da izgine v svojem času, nego on je člen na-roda, in kot tak mora gledati, da se mu okrepi in osreči narod.

Vera, delo, samozavest, omika, to je, kar je namen življenja posamezniku, kakor tudi na-rodom. Kedar veda prešine narod, oživi se, vz-digne se iz močvirja lene nedelavnosti, vrši ču-

dovita dela. Ko pa mu propada vzvišeno živ-ljenje, zapade lenobi in gnjije, dokler ga spet druga misel ne zbudi iz smrtne spanja.

Da pa delo res narode varuje pogina in jih proslavlja, nam jasno in glasno priča zgodovina v svojej knjigi.

Poglejmo Grke! kako majhen narod so bili, a srečno so odbili strašanske navale perzijanskih krdel, ter priborili si krasnih lavorik pred vsem svetom. To je storilo le delo, omika, veda! — Da so nadalje nepremagani stali to-liko stoletij v rjovečem, kipečem valovju barbar-skih Turkov, iskati je vzroka v višji omiki. Da so ohranili svoj jezik pred mogočnimi Rimljani in divjimi barbari, storilo je duševno delo — „književnost“.

Da, narodi, ki niso delavni in v kojih se ni vdomačila veda in umetnost, ki zaničujejo vsak posel razen bojevanja, ki celo teptajo in vničujejo vedo in umetnost, nimajo trdne pod-lage, kaj še, da bi se oslavili — kaže tudi zgodovina.

(Konec prihodnjič.)

šole in mladine. Veselje je bilo gledati, kako so se otroci zabavali pod vodstvom svojih učiteljev in kateheta, ter nekaterih drugih šolskih prijateljev. Tukaj je en kup skakal v vrečah proti svojemu cilju, tamkaj so ubijali lonce, tam zopet igralo se je kaj-druzega; mnogokrat pa so zapustili vsi svoje igre in leteli za krajcarji, katere so razni dobrotniki metali v zrak. Tako nam je potekal hitro čas, in pozna ura nas je spominjala na dom. Pred ločitvijo spomnil je višnjevaški župan in ud krajnega šolskega sveta, g. Lipuš, otroke, na njih dolžnosti do starišev, učiteljev, domovine in cesarja. V imenu mladine zahvalil se je g. Brezovnik vsem dobrotnikom, ki so s svojimi darovi omogočili veselico. Opominjal je otroke, naj s pridnostjo in marljivostjo skažejo zahvalo svojim dobrotnikom, ter naj vsikdar zvesti ostanejo svojemu vladarju, da bodo pripravljeni vsikdar dati:

„Vse za dom in za cesarja,
Za cesarja blagor, kri.“

Veselica ostala bo vsem v prijaznem spominu. Dal Bog, da se vidimo zopet prihodnje leto.

(Železnica Velenje-Spod. Dravograd.) Pri političnem obhodu projektovane deželne železnice Velenje-Spodnji Dravograd je izjavil zastopnik vojnega ministerstva, da vojna uprava ugovarja zgradbi te proge kot lokalne železnice ter zahteva, da se gradi kot glavna železnica druge vrste. Troški, ki so proračunjeni na tri milijone, bi se zvišali za 700.000 gld. Vsled te zahteve je železnica dvomljiva.

(Shod z gospodarskim podukom) bil je dne 4. t. m. v Solčavi. Gospod državni poslanec Mihael Vošnjak poročal je o raznih nasadih, o lesni kupčiji in imel tudi pogovor radi pogozdovanja. Shod bil je prav dobro obiskan.

(Nezgoda.) V soboto dne 10. m. m. ponesrečil se je pri zidanju šolskega poslopja v Dobjem 16letni fant Jože Lipovšek. Padel je po ne previdnosti v jamo, katera je bila z apnom napolnena. Ožgal si je noge in spodnji del telesa, tako, da je v groznih mukah umrl 15. avg. t. l.

(Utopljenec) izveleli so 23. m. m. iz Save pri Boštanju. Star je okoli 50 let, srednje velikosti, precej krepak, čedno oblečen, ima močne brke temne barve, nekoliko sivkaste, brada ni obrta, le porezana je. Na temenu je nekoliko plešast. Pri njem se je našel kos kruha, košček mesa, jedna viržinka, krtačica za brke in 1 gld. 35 kr. denarja. Nogovica je zaznamovana samo s črko F.

(Živinska kupčija) sicer nekoliko ponehava, poroča se nam iz rajhenburške okolice, a voli imajo ipak še lepo ceno; ni še temu dolgo, ko je dobil kmet na Planini za par pitanih volov 670 gld.

(Žalostna žetev) — piše se nam s štajerskega Posavja — je bila letos pri nas. Kmet ni ozimine, pšenice in rži toliko pridelal, kolikor bode za setev potreboval. Zato mora zdaj, ko je komaj požel, koruzo za vsakdanji živež kupovati. Kaj bode še le na spomlad?

(V Rajhenburg) so bili došli 25. m. m. pevci zagrebškega društva „Sloga“, ki so v gostilnici g. Unšulda lepo peli. Bilo je pri zabavi, katera je bila sicer vsled dežja neprijetno pretrgana, nekaj primernih govorov o prijateljskem in bratovskem občevanju Slovencev in Hrvatov. — Letos je bilo v Rajhenburgu veliko letovičarjev.

(Kvarljivci v novih vinogradih.) Letos spodjedajo nove trte črvi, ogerci namreč, t. j. ličinke rujavega hrošča in delajo s tem, kakor se nam iz videmske župnije poroča, veliko škode. Ubogi vinogradniki! Koliko so jib novi vinogradi stali, pa že se je nov sovražnik pokazal!

(Bukev je ubila) 23. avgusta posestnika Preskerja iz Pesjevasi pri Brežicah, ko je bil šel s sinom v zdolske šume drva sekati. Korenjaški mož sicer bil je takoj mrtev. Bog nas varuj take nagle smrti!

(Ljudski shod) bode priredilo še letos „Slovensko društvo“ v sledečih krajih: Slovenjem Gradci, Slovenski Bistrici, Kozjem in v Trbovljah.

(Promoviran) je bil dne 17. julija t. l. na dunajski univerzi gospod Josip Pipenbacher, doktorjem filozofije. Častitamo rodoljuba, doma od Sv. Marjete na Štajerskem.

(Volilski shod pri Sv. Barbari) v Halozah je bil prav dobro obiskan. Sklenila se je ta-le

resolucija: „Slovenski volilci, zbrani na shodu pri Sv. Barbari v Halozah izjavljajo, da popolnoma odobravajo izstop njih poslancev iz dež. zbora štajerskega, uvažajoč povod temu izstopu, ter pričakujejo, da se ne vrnejo v deželni zbor, doler ne dobijo od merodajnih faktorjev zagotovil, da se bodo vpoštevale narodne in kulturne potrebe slov. naroda. — Slovenski volilci izrekajo zahvalo svojemu državnemu in pa deželnemu poslancu in njiju zagotavljajo svojega popolnega zaupanja.

(Vabilo.) Slovensko politično in gospodarsko društvo v Ljutomeru, priredi dne 15. septembra 1895 svoj III. redni občni zbor v Gornji Radgoni in sicer v gostilni gospoda J. Skrleca s sledečim vspeškom: 1. O političnem položaju Slovencev, govori: deželni poslanec g. dr. I. Dečko. 2. O obrtnijskih zadevah govori: g. M. Karba. 3. O šolah govori: g. Drag. Hribar. 4. Gospodarski govor govori: J. Košar. 5. Slučajnosti. Začetek ob 3. uri popoldne. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Nakup ameriških trt.) C. kr. ptujsko okr. glavarstvo naznanja: V spomladi 1896 bodo se iz državnih nasadov prosilec iz po trni uši okuženih pokrajin oddavale ameriške trte za naslednjo ceno: a) Riparia, Solonis in Portalis rezanice po 3 gld. za 1000 komadov; b) Rupestris monticola rezanice po 6 gld. za 1000 komadov; c) korenike teh vrst po 10 gld. za 1000 komadov. Pri posredovanju dobave večje množine iz tujih krajev, bodo se vračunili lastni stroški. Prošnje naj se uložijo tuuradno najkasneje do 15. oktobra 1895, pri čemer se opomni, da se bo oziralo na poznejša oglašila še le v spomladi, ako bi katera obdeljenih strank trte popustila.

(Vabilo slovenskim skladateljem!) V pospešitev in povzdigo slovenskega petja in slovenske glasbe razpisuje podpisani odbor v smislu § 24. društvenih pravil 2 častni darili, vsako po 80 K., jedno za najboljši moški, — drugo za najboljši mešani zbor ter se obrača do vseh slovenskih skladateljev, prijazno jih proseč, da se temu vabilu številno in častno odzovejo in svoje skladbe — ime v posebnem zapečatenem listu — vsaj do 31. oktobra 1895. leta podpisanemu odboru poslati blagovolé. V Ptuiju, dne 25. avgusta 1895. Odbor „Slov. pevskega društva“.

(Vabilo.) Na dan rojstva Marijinega 8. septembra t. l. ob 4. uri popoldne se bode v gostilni Blaža Vindiša na Štukih, občina Krčevina pri Ptuiju, slovesno ustanovilo in otvorilo „Bralno društvo v Krčevini pri Ptuiju“ z naslednjim vspeškom: 1. Pozdrav predsednika pripravljavnega odbora. 2. Slavnostni govor. 3. Razlaganje društvenih pravil, vzprejemanje novih društvenikov in vplačevanje društvenine. 4. Volitev predsednika in odbora. 5. Prosta zabava s petjem, godbo in plesom. Krčevinčanje, pokažite ta dan, da ste in hočete ostati pošteni Slovenci! Pa tudi vi sedji, pritecite ta dan k nam se radovat in praznovat vstajenja dan! Istotako pričakujemo od slovenske gospode v Ptuiju, ki zares narodno misli in čuti in ta narodni čut v dejanji kaže, da se našega praznika polnoštevilno udeleži! Bog in pa narod!

Pripravljavni odbor.

(„Slovensko pevsko društvo v Ljutomeru“) izvolilo si je pri občnem zboru dne 25. m. m. sledeči odbor: Predsednik, č. gosp. Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru; podpredsednik, arhivar in pevovodja, g. Ivan Zacherl, učitelj v Cezanjevcih; tajnik, g. Ivan Čeh, učitelj v Ljutomeru; denarničar, g. Janko Karba, učitelj v Ljutomeru; odborniki, g. Ljudevit Babnik, tržan v Ljutomeru, gospodč. Ema Razlag, učiteljica v Ljutomeru in g. Toma Pušenjak, nadučitelj na Cvenu. Namestnika sta, č. g. Jože Ozmeč, kaplan v Ljutomeru in g. Šimon Cvahte, nadučitelj pri Mali nedelji.

(Okrajni šolski svet v Ljutomeru) je imenoval izprašano učiteljsko kandidatko gospodičino Matildo Kavčičevo, hčerko občeznanega narodnjaka M. Kavčiča v Št. Juriji ob j. ž., učiteljico za dekliško Franc Jožefovo šolo v Ljutomeru. S tem ima izvenredno dobro situirana šola same poslovno izprašane učitelje in učiteljice.

(Zidanje nove frančiškanske cerkve v Mariboru) lepo napreduje, in povsod se kaže pri tem bogoljubnem delu vidno poseben blagoslov božji. Veliko se je sicer že storilo, pa veliko še

manjka. Pred vsem želimo, — tako se poroča iz Maribora — da bi skoraj zapeli novi zvonovi v novih krasnih zvonikih, ki že stojita kot veličastna čuvaja prihodnjega svetišča Marijinega.

(V dijaško semenišče v Mariboru) je letos 11 dijakov sprejetih, oglasilo se jih je bilo 50.

(Nov okrajni šolski nadzornik) za mesto Maribor je imenovan, namreč gosp. F. Frisch, ravnatelj ondotne deške meščanske šole, znani nemški šolski pisatelj in sedanji večletni urednik „Oesterr. Schulbote-a“, najstarejšega nemškega šolskega lista v Avstriji.

(Bošnjaki v Gradcu.) V Gradec so dospeli vojaki 2. bosniškega pehotnega polka iz Banjaluke. Dne 31. avgusta je igrala godba omenjenega polka prvič v Gradcu.

(Štajerske norišnice.) Koncem leta 1893. je ostalo v 5 zavodih 936 umobolnih. Leta 1894. je bilo na novo vsprejetih 269 moških in 188 žensk — torej skupaj 1393 bolnikov. Mej letom je bilo ozdravljenih 133, zboljšanih 82, v druge zavode poslanih 98 in umrlih 138. Koncem leta 1894. je tedaj ostalo v zavodih 475 moških in 467 žensk — skupno torej 942 bolnikov. — Od leta 1894. vsprejetih umobolnih je bilo 279 samskih, samo 3 zakonski in 1 vdovec.

(Umrli) je v Gradci blizu 100 let stara slovenska žena, M. Dekleva, doma iz Postojne. Doživela je poleg nesreče, da jej je sin lani v visoki starosti umrl, to redko srečo, da je imela več unukov in unukinj; v Ljubljani jej živi pa tudi celó prapraunukinja s svojo hčerko, ki je torej ranjki prapraunukinja.

Druge slovenske novice.

(„Slovensko politično društvo“) ljubljansko je zborovalo 25. t. m. v Črnomlju in odobrilo sledeča časa primerna načela: Mi smatramo odločno varovanje narodnih in političnih pravic slovenskega ljudstva za neobhodno potrebno, ker kljub zagotovitvi, katero daje ustava vsem narodom totranske državne polovice, narod slovenski še vedno ni došel do ravnopravnosti in se pravice njegovega jezika kratijo slej ko prej skoro v vseh strokah javne uprave; v narodnogospodarskem oziru moramo težiti po popolnem osamosvojenju slovenskega naroda s tem, da se istemu pribori neodvisnost od tujega kapitala, po drugi strani pa skrbi za oživljenje domače podjetnosti in okrepljenje iste s primerno osnovanimi denarnimi zavodi.

(Premembe pri profesorjih na Kranjskem.) Učiteljem na državni gimnaziji v Kranji je imenovan suplent nižje gimnazije ljubljanske g. Ant. Štritof; učiteljem na državni gimnaziji v Novem mestu suplent drž. višje gimnazije ljubljanske g. Alojzij Virbnik; učiteljem na drž. nižji gimnaziji v Ljubljani, učitelj c. kr. deške ljudske šole v Trstu g. Martin Sinkovič. (Poslednja sta naša štajerska rojaka, in vrla domoljuba in dobra šolnika.)

(Praški vlak preložen.) Vlak na narodopisno razstavo v Prago je preložen na dan 9. septembra ob 5:45 popoldne na mnogostranske želje rodoljubov, ki se sedaj ne bi mogli udeležiti izleta, pač pa se ga gotovo udeleže dne 9. septembra.

(Razstavni vlak v Prago.) Ker so na mnogih krajih na Slovenskem dne 8. t. m. veliki shodi, dne 9. t. m. pa je v Ljubljani češpljevi sejem, sklenil je odbor za priredbo potovanja Slovencev na narodopisno razstavo v Prago, da se vlak odpelje nepreklicno dne 9. t. m. popoldne ob 5:45 — Rojaki! Vabimo vas v novič, da se tega lepega in poučnega potovanja udeležite v prav obilnem številu in zagotavljamo vas, da bode obisk narodopisne razstave v zlatej Pragi ostal vsakemu udeležencu ves čas življenja v prijetnem spominu.

(Umrli) je v Šentvidu na Dolenjskem na griži, ki je v tej vasi, nadopolni visokošolec, jurist Janko Vencajz, mlad pisatelj slovenski, ki je obečal, da bode slovenskemu narodu v veliko podporo. A nagla smrt je vzela starišem preljubega sina, ki je bil njihov ponos in Slovencem moč, ki je veliko obečala.

(Zlato poroko) sta na tistem praznovala znana ljubljanska meščana (pri sv. Florijanu),

g. Štefan Žužek s svojo soprogo Antonijo dne 24. avgusta.

(C. kr. obrtnih šol v Ljubljani) letno izvestje, ki je izišlo edino le v gladki slovenščini, ima kaj zanimiva poročila o stanju teh praktičnih učilnic, namreč o šoli za obdelovanje lesa in o šoli za umetno vezenje in šivanje čipek. Prva je imela v treh letnikih 105 dečkov, druga 59 deklet. Ker želimo, da bi se vedno več in več mladine učilo na teh praktičnih zavodih, objavljam ta določila o pričetku bodočega šolskega leta: Šolsko leto 1895/96 se prične dne 17. septem. 1895 s slovesno službo božjo. Redni učenci in učenke, ki hočejo vstopiti v šolo, naj se v spremstvu svojih roditeljev ali njih namestnikov zglasijo pri podpisnem ravnateljstvu dne 15. septembra (od 8. do 11. ure zjutraj) ali pa 16. septembra (od 9. do 12. ure zjutraj ali od 3. do 6. ure popoldne). S seboj jim je prinesiti odpustnico ljudske šole in dokaz, da so dovršili 14. leto svoje dobe. Roditelji, oziroma njih namestniki, se morajo tudi izreči, da bode vpisani učenec (oziroma učenka) po moči obiskoval strokovno šolo vso učno dobo. Učenci in učenke, ki so že hodili v ta zavod, morajo se dne 16. septembra javiti s poslednjim letnim izpričevalom; frekventantje, stopajoči v II. letnik morajo mimo tega prinesiti potrdilo svojih roditeljev, oziroma njih namestnikov, da so leti zadovoljni s poklicem, katerega si je izvolil učenec (strugarstvo, rezbarstvo, figuralno kiparstvo, stavbino in pobišno mizarstvo). Izredni učenci in učenke (hospitantje) se takisto vpisujejo dne 16. septembra, potem pa tudi med šolskim letom, kolikor je namreč še prostora. Oddelek za pletenje košaric obiskujejo lahko moški in ženski učenci. Pouk v tem oddelku traja za sedaj jedno leto.

(V spomin stoletnice Vodnikove hoje na Triglav) zove se brošurica, izdana od „Slov. planinskega društva“ v Ljubljani, povodom stoletnice, kar je slavni Valentin Vodnik, prvi pesnik, prirodoslovec in hribolazec poskusil priti na orjaka slovenskih gor, na Triglav. V tem ponatisku iz „Plan. Vestnika“ nahaja se na čelu navdušen slavospev na Vodnika kot pesnika in hribolazca, nató pa spis: „Valentin Vodnik kot turist in turistiški pisatelj“ iz izkušenega peresa predsednika „Slov. plan. društva“ g. prof. Fr. Orožna. Tako se je znova povečal spomin nepozabnega Vodnika.

(Na Triglavu) je bilo 19. avgusta 45 oseb, katere so se bile udeležile slovesnega odkritja Vodnikove koče za prenočevanje hribolazcev na Velem polji pod Triglavom. Vse osebe so se povrile srečno domov in hvalijo krasoto razgleda vrh Triglava.

(Iz Lahovič pri Cerkljah na Gorenjskem) Dne 3. avgusta je bila tu huda ura. Toča nam je zelo pobila polje, ajdo uničila, zastonj je setev, proso, oves, turšico je poškodovalo; krompir, fižol in zelje je tudi poškodovano. Strela je ubila kmetico, ki je na polju držala vola za vrstico. Sadnega drevja je mnogo zruvalo in zlomilo po vrstih; koliko pa še le zruvalo in zlomilo po gozdih smerek in hrastov. Sadja pri nas ne bode dosti, malo hrušek, sliv, jabelka in češpelj pa nič. Rež je deloma vsa pozebla, pšenica srednja in ječmen, oves je pa toča pobila. Boljši je detelja; sena pa še dosti, za drugo košnjo je deteljo pobila tudi toča. S živino je precej dobra kupčija. Žitne cene so nizke: pšenica 1 gld. 85 kr., rež 1 gld. 70 kr., turšica 1 gld. 90 kr., proso 1 gld. 85 kr., oves 90 kr., ječmen 75 kr. mernik.

(Rudečica med prašiči) razsaja na krškem polji, kjer je že več kakor 30 prašičev na tej boleznici pocrkalo.

(Prošnje vinogradnikov). Pri krški kmetijski podružnici je letos 300 posestnikov vinogradov prošnje vložilo, da bi dobili ameriške trte brezplačno in tiste denarne podpore, katere daje tej podružnici kranjska hranilnica. Ob enem je pa bilo vloženih še 150 prošenj za državna in deželna brezobrestna posojila. Ker je kmet siromak, prosi in trka, kjer koli upa groš vloviti.

(Iz Novegamesta) prosi nas g. Simeon Sladović pl. Sladevič javiti, da on ni član nemške kazine, kakor je bilo po pomoti zadnjič poročano v „Domovini“.

(Narodna čitalnica v Kostanjevici) je bila v nedeljo dne 1. septembra priredila veselico s tamburanjem in petjem.

(Na Gorjancu) (1181 m) „Sv. Jera“ na Gorjancih je turistom še malo znana, akoravno je krasni razgled s tega vrha že v nemščini opisal sloveči hribolazec dr. Frischau. Istinito je tukaj najlepši razgled s Kranjskega na Hrvatsko, kajti iz drugih vršacev zakrivajo vedno Gorjanci razgled na to stran. Iz Št. Jerneja, ki je ena najlepših in največjih vasi na Kranjskem, pridemo lahko v treh in pol urah na vrh. Pot pelje dobre pol ure čez Vrhpolje in Mihovo po ravnem, potem se polagoma vzdiguje ob „Bendirjevki“, jako strmo pa k sv. Miklavžu (969 m). Od tod je krasen razgled po celem Kranjskem do Snežnika, Triglava in Grintovca. Za silo more se tukaj tudi prenočiti, ako se odeja prinese, ključke od prostorov pa hrani cerkveni ključar Strežanček iz Loke pri Gradišči. Pri Sv. Miklavžu so tudi trikrat na leto veliki shodi in sicer spomladi o velikem Šmarnu in v jeseni. Pri teh prilikah se peko janci in toči razna pijača. Ob potoku „Bendirjevki“ je mnogo izvrstnih okrepčevalnih studencev. Med temi je tudi takozvani „presihajoči studenec“, kjer vodotok pogostoma za četrto ure prestane. Na gorenjem koncu stoji takozvana „Huda peč“, to je velikanska skala, kjer je po ljudski govorici sedež vragov. Jeden od teh prelomil je tudi gugaje se jako močno novo strešino na bližnji žagi. Blizu Sv. Miklavža je velika močvirna luža „Jezero“ imenovana, o kateri ljudska pravljica pripoveduje, da sta se v tej mlakuži nekdanj pogreznila vol in deklica in so potem zaradi nevarnosti napravili železno mrežo čez ta prostor. Ne daleč od tod stoji velikanski kamen, „krvavi kamen“ imenovan. Ljudstvo pripoveduje, da sta se na tem mestu skregala davno dva soseda zaradi meje. V jezi udaril je jeden z roko ob kamen, drugi pa z „bavto“ (sekirico), ki jo je imel v roki, tako, da je prvemu odsekal prste na roki. Od tistega časa ostal je kamen krvav, ter dobil to ime in res se poznajo še sedaj na njem rdeče lise. (Prav blizu tega kamena izkopal je pred leti neki kmet jako mnogo starega denarja.) Četrto ure od rdečega kamna na desno je izvrsten studenec „Gospodična“. Od rdečega kamna vzdigujejo se zopet strmi bregovi in v jedni uri pridemo na vrh k Sv. Jeri, tu je cerkvena razvalina in poleg nje druga Sv. Ilija. Blizu tu je pripravno obsekana bukev, raz katere je skoraj tako lep razgled po Kranjskem kakor iz zvonika sv. Miklavža. Streljaj od Sv. Jere proti jugovzhodu pa stoji najvišji grič, raz katerega je posebno lep razgled na Hrvatsko, čez ravnino ob Kolpi, Karlovec, Sisek in kje do bosenske meje poleg veličastne „Plešivice“. Ako bi se tu postavil razgledni stolp, morda bi se pri posebnem čistem zraku na kakem mestu celo zapazilo sinje jadransko morje. Morebiti bode prihodnja „Št. Jernejska podružnica planinskega društva“ v tej začetvi kaj storila in če tudi ne stolpa postavila, pa vsaj drevje na jugozahodni strani omenjenega griča odstranila, ter za primerna prenočišča pri Sv. Miklavžu skrbela. S tem bi se gotovo mnogo turistov v te kraje privabilo. Na zahodni strani tega griča je velika košenica s senico (parno), kjer bi se za silo tudi moglo prenočiti, blizu tam je tudi jako dober studenec „Ponikva“. Jako zanesljiv in zveden vodnik za te gorske kraje je gozdnar Martin Zagorec iz Javorovice, katerega tu občinstvu javno priporočamo.

(Kako se za nemške posojilnice skrbi). Štajerski deželni zbor daje, kakor znano, novim posojilnicam, toda le nemškim, denarne podpore, da si omislijo knjige, blagajnico itd; daje jim tudi nekaj brezobrestnih posojil, da lažje delo začne. Izdal je tudi navod v nemškem jeziku, kako je posojilnicam poslovati. Tudi koroški deželni zbor je že nekaj storil v pospeh nemških posojilnic v tej deželi. Gorenje-avstrijski deželni odbor vodi sam vse posojilnice v deželi in je za te dni sklical zbor vseh teh zavodov, da bi se posvetovali, kako ustanoviti osrednji denarni zavod za vse gorenje-avstrijske posojilnice. Enako vodi dolnje-avstrijski deželni odbor vse Ruffisenove posojilnice v svoji deželi in je bil tudi sklical na Dunaj v posvetovanje vse posojilnice, katere so bile po 600 odposlancih

zastopane. Posvetovala so se o tem, kako nagati tisti denar, katerega imajo posojilnice odveč, in kako pomagati tistim posojilnicam, katerim ga primanjkuje, dolnje-avstrijski deželni odbor je izdal tudi navod o posojilnicah, debelo knjigo, ki je izišla v zalogi c. kr. dvorne in državne tiskarne. Tudi v drugih avstrijskih deželah se skrbi za razvoj dobro uravnane posojilništva, skrbi se posebno od strani deželnih odborov. — Koliko se malo ali pa nič stori za slovensko posojilništvo v tistih deželah, kjer so Slovenci v manjšini, to je nam žalibog predobro znano. — Prihodnjič hočemo pa še povedati, kako pospešuje kranjski deželni zastop slovensko posojilništvo, kako nasprotujejo celo nekateri kratkovidni Slovenci zdravemu razvitku slovenskega posojilništva in kako se podpirajo tisti Slovenci, kateri hočejo s slabimi močmi v Slovencih to doseči, kar delajo po nemških kronovinah po uradnem potu deželni odbori s pomočjo svoje velike veljave in s pomočjo deželnih denarjev.

(O novih posojilnicah na Goriškem), za katere so bile o binkošti po zastopniku naše posojilniške „Zveze“ sklicani ustanovni občni zbori, smo izvedeli, da so se v treh krajih storili še daljni koraki, namreč vložile prošnje za registriranje, v dveh krajih pa se ni do zdaj žalibog še ničesar ukrenilo, da bi se posojilnice obudile v življenje.

(Deželnozborske volitve na Goriškem) Društvo „Sloga“ je v „Soči“ podalo zlatih naukov za predstoječe deželnozborske volitve, namreč: „Od vsacega kandidata je zahtevati: 1. da v sedanjih okoliščinah ne vsprejme mesta deželnega glavarja, ako bi ga vlada v to pozvala; 2. da bo deloval vzajemno z drugimi slovenskimi poslanci v posebnem klubu in da se ne loči od njih pod nobeno pretvezo; 3. da ne odloži mandata med zasedanjem deželnega zbora ali neposredno pred njega sklicanjem; 4. da bo ob vsaki priliki branil in zagovarjal gmotne in duševne koristi dežele goriške in svojih volilcev; 5. da se bode potegoval za to, da dobi slovenski jezik popolno ravnopravnost z drugimi deželnimi jeziki v šoli, uradu in javnem življenju ter da bode tudi sam kot poslanec dejanski vršil to ravnopravnost; 6. da se bo v vsem držal starega slovenskega gesla: vse za vero, dom, cesarja! Ako bi volilci o katerem možu, katerega hočejo kandidovati, ne bili povsem na jasnem gledé na navedene točke, naj si pridobijo potrebno zagotovilo s tem, da zahtevajo od njega za program častno besedo ali pismeno izjavo.“ Prvi pogoj in deloma tudi drugi so radi tega tako važni, ker volijo na Goriškem Slovenci, ki imajo sicer večino v deželi, le 10 poslancev, Italijani ali Furlani pa 11. Če bi torej slovenski poslanec postal deželni glavar, imeli bi Slovenci le 9 poslancev v zbornici, nasprotniki pa, ki se zelo proté Slovencem, pa 11, torej odločilno večino.

Druge avstrijske novice.

(Badeni) in nič kot Badeni čita se zadnje čase po časopisji, kajti grof Badeni, sedanji galicijski namestnik, bode baje postal ministerski predsednik. V Galiciji velja za odločnega moža, ki pospešuje poljsko politiko, katero bode še s tem okrepil, da bode vodil še ondi deželnozborske volitve Poljakom in zlasti poljski zlahti na korist, na škodo pa Rusinom, katerim se nekako tako slabo godi, kakor nam Slovencem. Grof Badeni pa že čuti, da brez Čehov ne bode mogel dolgo vladati, zato vabijo poljski listi Čeha k sodelovanju pri bodočem ministerstvu in bodoči vladni državnozborski večini. Vse kaže, da ima Badeni dobre misli; če bode le imel dovolj krepke volje v resnici in dejansko približati se Čehom. Na ta način si potlej pridobi tudi druge Slované in konservativne Nemce.

(V pravosodnem ministerstvu) se je ravnokar izgotovil zakonski načrt o ustanovitvi zavetišč za pijance. Take zavode bodo mogle ustanoviti dežele in občine, a to pravico bo imela tudi država. Okrajna sodišča bodo imela pravico izreči, jeli koga oddati v tak zavod. Kdor je bil zaradi pijanosti kaznovan v enem letu trikrat, kdor je kot pijanec v nravnem ali gospodarskem oziru ali tudi telesno nevaren

drugim, se bo oddal v to poboljševalnico in moral bo ostati tam vsaj 2 leti. Tudi bo prostovoljni vstop dovoljen. Pijanec, kateri bi želel priti v ta asil, se bo samo oglasil pri sodišču in želja njegova se bo izpolnila. Ostati pa bo moral notri dve leti.

(Dunajski Čehi) so sedaj jako v čisljih. Liberalci in protisemitje se poganjajo za njih prijateljstvo. Bivši župan dr. Gröbl je v nekem govoru hvalil Čehe; da bi si jih pridobil za svojo stranko; enako jih vabi protijudovec Schneider.

(Slovaki) na Ogerskem so si ustanovili muzejsko društvo v pospeševanje znanstvenih strok v svojih pokrajinah; na čelo so društvu stopili njihovi najboljši domoljubje. Da le ne bi jim Madjari še to društvo pograbili, kakor so jim bili bogato „Matico“!

(V Galiciji) je v nekaterih krajih nekaj slučajev kolere.

(V Galiciji) je volilno gibanje za volitve v deželni zbor vedno živahneje, z vsakim dnem raste tudi število kandidatov. Po vseh okrajih so lokalni odbori, ki si izbirajo svoje kandidate brez ozira na osrednji volilni odbor. Posebno živahno se giblje ljudska stranka, ki pa utegne prodreti le v nekaterih krajih.

Ogled po širnem svetu.

(Črnogorcem) je tudi sedanjí ruski car jako naklonjen. Poklonil jim je jako veliko orožja in streliva; nad tem se seveda jako spodtikajo židovsko-nemški nasprotniki slovanske vzajemnosti.

(V Monakovem) je bil zadnje dni avgusta 42. zbor nemških katolikov.

(Napad na Rotšilda.) V Parizu je odprl uradnik Rotšildove banke svojemu gospodarju namenjeno pismo. V omotu bila sta dva komada tankega kartona in vmes razstreljiva tvarina. Ko je Jakobski raztrgal omot, vnelo se je razstrelivo, oslepilo uradnika na levem očesu in mu odtrgal jeden prst desne roke.

(Rusija) bode zvezala baltiško in črno morje s prekopom. Čas za zidanje je proračunjen na pet let in stroški na 200 milijonov rubljev. Vidi se, da ruska vlada noče zaostati za Nemčijo.

(Pruski Poljaki) se vedno bolj zavedajo; sklenili so, da ne bodo poslali v deželni zbor nobenega poslanca več, kateri bi ne bil poljskega jezika več.

(Francoski ministerski svet) je veronauk zopet vpeljal kot obvezni predmet v ljudske šole.

(Na otoku Madagaskar) pri Afriki imajo Francozi boje z ondotnimi domačini.

Dopisi.

Celje. (Iz učiteljskih krogov.) Dne 14. avgusta t. l. imelo je učiteljstvo iz šol okrajev Laško in okolica Celje svojo letošnjo uradno konferenco. Le k tej so se zbrali ne malo vsi po zakonu zavezani učitelji in učiteljice obeh okrajev. Kot gost je to učiteljsko skupščino počastil g. Levec Ivan, naduč. iz Radeč na Kranjskem. Predsedoval ji je c. kr. šol. nadzornik g. P. Leitgeb, ter imenoval podpredsednikom g. Kodermana. Zapisnikarjem se pa volita gospoda Kresnik in Četina. G. spod nadzornik v jedernatem nagovoru pozdravi vse navzoče, ter se spominja najvišjega zaščitnika našim šolam Njih Velikanstva presvitlega cesarja Franca Jožefa I.; na njegov poziv zadoni navdušeni „živio“ po širnej dvorani. Nadalje se predsednik še spominja njega ekselence c. kr. namestnika g. barona Kübecka, ter povdarja njegovo 25letno pravičnost in naklonjenost do šole in do učiteljstva. Učiteljstvo je sledilo z velikim zanimanjem in glasnim odobravanjem govornikovim besedam, ter po nasvetu g. Kropēja sklenilo, njega ekselenci takoj odposlati brzojavno čestitko v znak svoje udanosti. Komaj pa preide g. predsednik na dnevni red, in že se javi zboru prav laskava zahvala od c. kr. namestništva. Za tem se vzamejo razni dopisi na znanje.

O stanji in napredovanji šol se je g. nadzornik precej pohvalno izrazil, kar kaže, da stori učiteljstvo svojo dolžnost. Tu in tam je podajal migljaje, kako bi se dalo temu ali onemu izogniti, to ali ono zboljšati, na kakšen način se

more vezati zanimanje učencev na predmet in kako jim je blažiti mlado srce. Gospod nadzornik se je pokazal povsod veščaka, posebno pa v metodiki.

Dnevni red je bil precej obširen. Udeleženci so bili na vsa vprašanja temeljito pripravljeni. Najprej nastopi g. naduč. Trobej, ki je razpravljajal o zgovornosti. Podavatelj se je nehote pokazal dovtipnega humorista.

Gospod uč. Brezovnik je kazal, kako se ima cesarska pesem razpravljati na višjej stopinji. To navidezno lahko nalogo je vedel govornik tako stvariti, da je vse slušatelje kar očaral in je vsakdor slušal s takim zanimanjem, kakor da ne bi še nikdar kaj slišal o tej himni. V govoru je bilo vpletenih mnogo zgodovinskih podatkov, nekateri so bili prav tudi iz slovenske zgodovine. S takim podajanjem se res more ogreti vsako srce, posebno pa mlado, do visoke cesarske hiše, do očetnjave in do naroda. Ravno to pa tudi tirjajo šolski zakoni od šole. O tej izborni izpeljanej točki se ni debatovalo.

O Jungejevej metodi podaval je prav obširno g. naduč. Vodušek, ter je to metodo kot na deželi neizpeljivo ovrgel. (Mlajši učitelji so baje o tem ne strinjajo.)

O risanju brez stigem je razpravljajal g. naduč. Iglar Miha. Kazal je tudi praktično, kako je učence k tej disciplini navajati, da dosežejo smoter risanja, ki jim bode dobro služilo v bodočem življenji.

Predlogi, ki so se konferenci v posvetovanje in odobritev priporočali, so bili vsprejeti:

Volitve v stalni odbor so imele sledeči izid: a) za okraj Laško gg. Kropelj, Vodušek, Gnus, Iglar in Gradišnik. b) za okraj celjska okolica gg. Lopanj, Brezovnik, Vidic, Vrečer in Petriček.

Gospod nadzornik se zahvaljuje vsem predavateljem za tako temeljito izdelovanje elaboratov, kakor tudi vsem navzočim, ki so celih pet ur nepretrgano sledili razpravam in se udeleževali debat.

Gospod Tone Brezovnik pa se v imenu zbranega učiteljstva zahvaljuje g. nadzorniku za toli spretno vodstvo konferencije in kolegijalno postopanje pri tej.

To bil je dan, ko je bilo učiteljstvu rešiti veliki kos težke naloge. To se jim je, kakor smo ravnokar videli, tudi posrečilo. Zavedni učitelji trdijo, da jim je tako delo celo v razvedrilo. Dokler bode imela naša narodna šola take može na krmilu, smemo gotovo pričakovati povoljnega vspeha. Dal Bog!

Iz Gornjegagrada. Dne 22. avgusta t. l. došel je kmet v Gornjigrad, da odda tam davek. Ker se je pa za četrto ure zakasnil, zavrnil ga je uradniški sluga A. V. prav oholo, češ, da je že prepozno. Na to vpraša dotični kmet: „kako to, da ne vzamete danes davčnega denarja, saj je še le četrto na pet?“ „No, sedaj se ti pa še čudno zdi“, zareži nad njim sluga „Prosim“, reče kmet pohlevno, „do katere ure pa uradujete?“ — in pogleda ob enem na svojo uro?“ — „Ja, ja, le glej na svojo čebulo“, zarehni sluga, „poglej, koliko kaže ura v zvoniku!“ — Ta je pa lepa! Le zapomnite si kmetje, ki nosite od daleč davek v G., da morate iti pogledat poprej na gornjegraški zvonik na uro (aj samo ta kaže prav) drugače se ne boste znebili davka.

„Drugokrat ti bom pa drugače naredil“, renči sluga. „Prosim, v kakem oziru pa sem prestopil zakon“, nadaljuje kmet spoštljivo, „da bi vsled tega kazensko z mano postopali?“ „Aus je“ zakriči besen sluga.

Bilo bi pač želeli, da bi se drugače postopalo s kmeti, ki so daleč d. m. in se morajo radi svojevoljnega uradniškega sluga brezvspešno vračati, če se le malo trenu kov zakasnijo. Misli se mora, da izgubi daljnj kmet cel dan s potom v G., a nazadnje nima drugega, kakor dolgi pot in stroške, opravi pa ni nič. Ako pa se že uradniški čas zamudi, teraj naj sluga prišlem to s prijaznimi besedami razloži, ne pa z ohlostjo in s pretenjem kazni, naj le pomisli, da ga le krvavi kmetški žuh živijo.

Znan mi je slučaj, da sem govoril v Celji s kmetom znancem, ki je bil ravno namenjen v davkarijo. Poprašam ga kaj bi že tako pozno, — bilo je že blizu šest ure —, ta pa mi odgovori: „Davek nesem saj s uradne ure do

šestih“. Ako se uraduje torej v mestih do šeste ure, zakaj bi se v trgih gospodje uradniki uradniški čas prikrajševali?!

Posebno pa se mi čudno zdi, kako bi imel neizkušen uradniški sluga toliko pravic, da bi smel meni nič tebi nič, ubogega kmetskega trpina s takimi neprimernimi psovkami obsipavati. Posebno gornjegraški nima vzroka za kaj takega, — ker se še šteje med mladenče — z ljudmi tako osorno postopati. Ko bi bil že prileten, no naj bi bilo, kajti starost je sama na sebi bolj črna. Naj torej politične oblasti skrbijo, da bodo sluge z davkoplačevalci bolj uljudno ravnali.

Gornjegraškega sluga pa opozarjamo, naj se drugokrat dostojneje vede proti kmetom, kajti drugače bodo znabiti drugi njemu „drugokrat drugače naredili!“

Na Slatini. Lep, lep kraj naše slovenske domovine je Slatina. Te toplice so lastnina štajerske dežele. V teku let se je moglo to zdravilišče tako razviti, kakoršno je sedaj. Dežela je dala zato potrebna sredstva in uživa dohodke tega zdravilišča. Vse je tu krasno urejeno, da se gostje dovoljno zabavajo. Krasna so sprehajališča v okolici, kakor n. pr. na Janino, kamor pot pelje prav polagoma na vrhunec, kjer uživa vsak izvanredno lep razgled. Daleč na okoli je tu vse deželino posestvo, hiše, gozdi travniki in drugo.

Tudi letos je bilo to zdravilišče jako dobro obiskano. Gostje prihajajo iz raznih krajev, največ sosedni Hrvatje, Srbi, Madžari, Nemci, Italijani in Slovenci. Veliko, veliko je judov, ki imajo največ novcev za trošek po toplicah. — Pa idiličen kraj se je posebno prikupil najdičnejšemu Jugoslovanu vladiki Strossmayerju, ki že 40 let sem dohaja. Bival je tudi letos tu do 13. avgusta. Tudi drugi odlični Jugoslovani so bivali tu, zadnji čas n. pr. škof Sterk iz otoka Krk, bivši srbski minister Gjorgjevič i. dr.

Dne 17. t. m. bila je tu velika razsvetljava in tombola na čast rojstvenemu dnevju presvitlega cesarja. Krasno je opraviljstvo tega zdravilišča vse to priredilo, ni se zbal truda, da je tujcem in gostom mnogo veselja priredilo. Vsi gostje so se prav zadovoljni pozno na večer razšli. Drugi dan bil je v veliki dvorani sijajen ples, katerega se je gospoda vdeležila. Tako so praznovali tudi tu gostje prav lepo rojstveni dan presvitlega cesarja.

Ljudje, ki se hodijo tu sem zdraviti, so največ miru in počitka željni. Voda je izborna in zdravilna, da jo tudi bolniki ne ostavljajo brezvspešno. Masikateri se je že tu pozdravil in gotovo še z veseljem pride tu sem se zopet krepčati.

Veliko je torej v tem rajskem kraju mičnega, veliko je reči, katere človeku srce razveseljuje; a nekaj tudi človeku veselje greni. Štajerski Slovenci namreč smo sicer tega navajeni, da nam deželni odbor v narodnem obziru kruh po mačehovsko deli. Ali tako zelo se slovenščina malokje prezira, kakor na Slatini, čeravno je tu čisto slovenska zemlja. Vse namreč, kar je tu uradnega, vse, kar ravnateljstvo naroči, vse je nemško. Uradniki in služabniki nemško govoré, da si tudi slovensko in hrvatsko znajo. Napisi, opomini, svarila itd. vse je nemško. Ne, ni popolnoma res, kar sem napisal, ravnateljstvo se ozira včasih tudi na druge narode in jezike. Včasih človek utakne tudi kakošen opomin v več jezikih, toda slovenskega ne najdeš vmes. Steklenice n. pr. v katerih se slatina razpošilja po svetu, imajo navadno nemške etikete; toda na Ogersko pošiljajo tudi madžarske in na Hrvatsko hrvatske; le naš slovenski jezik, ki je tako rekoč prvi deželni jezik v teh krajih, se popolnoma prezira. Ali mar misli deželni odbor z ravnateljstvom vred, da bi Slatina kaj zgubila od svoje vrednosti, ako bi se ozirala tudi na slovenščino?! Kakor ne privabi semkaj občinstvo sama umetnost in komfort, ampak tudi naravna lepota tega kraja, tako bi tudi lepota tega jezika mikala tujce in goste, ako bi imeli priliko, da bi očitno brali in slišali tukajšnji jezik. To bi gotovo mikalo Hrvate, ki vedno in očitno svoj jezik rabijo in čislajo, ako bi videli, da se slovenščina spoštuje. Ako bi ravnateljstvo Slovence torej spoštovalo, bi se s tem le priku-

pilo Hrvatoma in Srbom, ki so tukaj itak vedno najbolj mnogobrojno zastopani. Nasprotno bi se pa Slatina njim le odtujila, ako bi se Slovenci začeli enkrat očitno pritoževati o tem, kako se oni na svoji domači zemlji prezirajo od strani deželnega odbora in tukajšnjega zdravščinega ravnateljstva. — Spoštovanje in raba slovenščine bi brez dvombe tudi v moralnem obziru pri ljudstvu kaj koristilo; kajti ono, ki sicer marsikaj zasluži pri postrežbi v toplicah, ne bi se več čutilo tako poniževano, kakor je sedaj. Postavilo bi se na višje stališče, dobilo veselje do večje varčnosti in si materijelno kaj opomoglo. Kakor je pa vsled rabe nemščine, — slovenščino rabiti je itak prepovedano — služabništvo nekako ločeno od drugega ljudstva, je s tem obilzano tudi od pretiranega nemškega in sploh tujega „luxusa“ in tuje potrate. Vsled tega hoče sploh potratno živeti in hitro zapraviti lep zaslužek, pridobljen od ravnateljstva in došlega ljudstva. In kljubu toplic je torej narod v okolici siromašen, zemlja le bolj slabo obdelana, kmetje in sploh zemljiški posestniki silno zadolženi.

Jareninčanom ostane letošnji 18. avgust v stalno prijetnem spominu. Že na predvečer gibalo se je število skrbnih rok na širni livadi, pričaje mimogredočim, da se ima prihodnji dan tu vršiti nekaj nenavadnega, za kar je treba prostor dostojno okrasiti. Za govorniškimi odrom visoki, od jareninskih gospic kaj okusno ovenčani sliki Njih veličanstev cesarja in cesarice in tik zgoraj pričvrščeni napis: „Vse za vero, dom, cesarja“, kazalo ti je jasno, komu velja v prvi vrsti izvanredna slovesnost, ktero je po krasnih slovenskih gorah se razlegajoče grmenje topičev daleč okoli naznanjalo.

Drugi dan popoldne otvori g. učitelj Josip Canč veselico in pozdravi množico gostov, opozarjajoč na vzvišeni dvojni pomen današnje veselice: Slaviti preblagega svojega državnega očeta Franca Jožefa I., kterega oko se zrosi nad vsako našo nesrečo in kojega obraz se radostno zjasni, videč svoje podložnike srečne in zadovoljne; obhajati nadalje petletnico prevažnega bralnega društva, ktero po dobrih knjigah napeljuje svoje društvenike k dobremu napredku, lijoč jim v srce lepih čednostij, ki bistrijo um in jačijo voljo človeško.

Po pozdravu odda besedo g. Dragotin Hribarju iz Celja, kteri od množice pozdravljen stopi na oder ter z navdušenimi besedami nasliče nevenljive zasluge in nevsahljive čednosti presvitlega cesarja, na kar je ljudstvo svojo navdušenost z burnimi „živijo“ klici izrazilo — godba pa svirala cesarsko pesem.

Z vstrajno pazljivostjo sledilo je ljudstvo nadaljnemu narodnostističnemu, jako poučljivemu izbornemu govoru; slonečemu pod platneno medarsko streho ob cerkvenem zidu vsilila se mi je nehote misel: „Slava ti vrli borilec naše krvi, kteri s plamtečo besedo tako uspešno izganjaš mlačnost iz neodločnih prs, zamenjajoč jo s pristnim narodnim domoljubjem; trudiš se požrtvovalno, pa iz tega truda se vije nevenljiv venec narodne hvaležnosti!“

Nekaki čut posebne zadovoljnosti prešinil je goste, zvedevše, da imajo čast imeti v svoji sredini vrlega boritelja, preč. g. dež. in državnega poslanca Franca Robiča, kteri sicer ni za umestno spoznal ta čas v politiki govoriti, pač pa nas je zagotovil pri bližnji priložnosti pojasniti svoj parlamentarni delokrog, za sedaj pa je izrazil veselje, biti zopet enkrat med vrlimi Jareninčani, ki so mu že od nekdaj v prijetnem spominu. Tudi marljivih mariborskih pevcev se mi je hvaležno spominjati, ker vedó s svojim vedro donečimi glasovi poslušalce tako prijetno porajati. Bog jih živi — kakor tudi vse one, ki so pripomogli, da se je „ljudska veselica“ tako vrló obnesla. Da je pomanjkljiva razsvetljava in malo „presoljena“ pečenka nekoliko kalila občno veselost, bila bi sicer malobrižnost proti severu poslavljaljočega se krčmarja, kar pa ne zamerite, vas prosi Ilirčan.

Iz Šturmovca pri Ptuj. Čeravno nas ni mnogo v tem samotnem zakotičju in se ne moremo mi Šturmovčani tako društveno gibati, kakor po drugih večjih krajih, vendar pa z veseljem opazujemo, kako se začenja probujati

narod tudi na do sedaj še več ali manj zaspalnim Ptujem. Ustanovilo se je ravnokar bralno društvo v Podvincih pri Ptuj.

Čestitamo vam, presrečno Podvinčanje, da ste uvideli prepotrebnost tega društva za vas; oklenite se ga pa tudi, kar vam je mogoče. Čitajte in prebirajte marljivo časopise in knjige, katerih vam bode to društvo ponujalo dovolj. Znano vam je, da se je pred dvema letoma ustanovilo bralno društvo pri Sv. Marku nižje Ptuja. A o tem bralnem društvu ni letos slišati ničesar. Je morebiti že popolnoma zaspalo? Ali kaj je krivo? Časniki nam do sedaj še niso poročali, jeli imelo že občni zbor ali ne, kako veselo je bilo pri ustanovitvi tega društva, ko smo videli goste od vseh krajev, kakor iz Ptuja, Maribora, Celja, da celo iz Dunaja; kako veselo je bilo na lanski veselici; a letos, dozdeva se nam Šturmovčanom, ne bode obrodilo nobenega sadu. Dragi Markovčani in naši sosedje, polagamo vam na srce, držite se krepko vašega bralnega društva, izpolnjujte besede, katere so vam govorili gg. govorniki pri ustanovitvi, zahajajte pridno v bralno sobo, izposojajte si marljivo društvene knjige ter nas ne pozabite povabiti k občnemu zboru in veselici. Brez veselice ni društvenega življenja, na veselici bodo vam spet gg. govorniki povedali kaj o današnjem zanimivem političnem položaju in morebiti ta ali oni tudi kaj novega o gospodarstvu. Mi Šturmovčani čutili bi se presrečne, ako bi imeli svoje bralno društvo; a žalibog nam osoda ni tako mila.

Ko smo zadnjič kosili z nekaterimi vašimi kmeti, zvedeli smo tudi prežalostno novico, da ste snovali v vašej fari in sicer v Stonjcih, „feuerber“ z nemškim poveljstvom. To so vam seveda hoteli oni nemški gospodje iz Ptuja vsiliti ter vloviti v njihov rog. Ne, tega ne storite. Če snujete gasilno društvo, snujete je za celo župnijo in sicer s slovenskim poveljem. To bi bilo za vas društvo, katerega pa zares potrebujete.

Toliko za danes. Mi Šturmovčani upamo, da si boste vi Markovčani zapisali te besede globoko v srce ter jih tudi izpolnili in ob jednem pa želimo novemu podvinskemu bralnemu društvu, naj procvita in se razvija prav krepko v blagor slovenskemu kmetu. Živilo novo društvu!!! Šturmovčan.

Iz Središča. Z ozirom na dopis iz Ormoža v 24. šte. cenj. Vašega lista, ker pravi dotični g. dopisnik med drugim, da c. kr. šolski nadzornik g. R. ni tako pravičen slov. jeziku, kakor ga hvalisa v 15. šte. „Popotnika“ znani(?) gospod iz Središča, blagovolite priobčiti v prih. številki čisl. „Domovine“ nastopne vrstice.

„Hvalisanje“ g. nadzornika R-ja od moje strani je gotovo manjšega pomena, nego so priznalne besede, katere je dobil g. R. od merodajnejših oseb (kajpada tudi narodnjakov) in glasil, recimo od g. dr. Geršaka (njegova napitnica dne 3. sept. 1893 povodom blagoslovljenja nove šole pri Sv. Bolfenku in pa od „Slov. Gospodarja“, kateri je povodom lanskih gornjeradgonskih šolskih homatij v uvodnem članku (prim. 5. šte. dot. lista, str. 33) pisal o g. R-ju med drugim to-le: „Gosp. nadzornik Ranner se je obnesel kot možak skoz in skoz. On je pokazal, da ima še čut za slov. mladino, njemu gre čast za to, dokler je Slovenec v Gornji Radgoni . . .“

Čudno je torej, da se g. dopisnik iz Ormoža v svojem dopisu opira samo na moje pohvalne besede, ko mu je vendar dobro znano, da so pri ocenjevanju g. R-jevega delovanja zasledili tudi razni drugi rodoljubi slovenski dokaj činov, ki so se jim zdeli vredni javne pohvale in priznanja.

In tak povod je imel tudi znani gospod iz Središča, (kakor se dot. g. dopisnik imenuje), da se je v 15. šte. letošnj. „Popotnika“ na koncu svoje razprave „Ljudsko šolstvo v ptujem in ljutomerskem pol. okraju v dobi od leta 1874.—1894.“ izrazil o delovanju g. nadzornika R-ja pohvalno. Da na ormoške, v narodnem oziru neugodne šolske razmere pri svojem „hvalisanju“ nisem mislil, razvidno je pač iz dotičnih vrstic. Sicer pa je zelo dvomljivo, jeli zadene glede na ormoške šolske razmere krivda g. nadzornika, kajti on „ima čut za slov. mla-

dino“, kar je pokazal pri šoli Sv. Petra in tudi pri raznih drugih prilikah.

Dozdeva se mi trdno, da me je hotel dot. gosp. dopisnik iz Ormoža sè svojo opombo le malce očrtniti, kar se mu pa nikakor ni posrečilo, kajti družba v kateri in s katero jaz osebo gosp. nadzornika R-ja „hvalisam“ je prav poštena, narodna in odlična, in se je torej kar nič ne sramuje „Znani gospod iz Središča“.

Abiturijentski sestanek v Zagrebu. Najlepši čas za slovenskega abiturijenta so gotovo one počitnice, katere sledé srečno prestanemu zrelostnemu izpitu; kajti ne samo, da zaduha prost srednješolskih okov prvič svoboden zrak, nudi se mu poleg tega krasna prilika, pri vsakoletnem sestanku slovenskih in hrvatskih abiturijentov svoje ožje kakor tudi daljne brate istega duha in mišljenja spoznati in pozdraviti.

Tudi letos vršil se je tak sestanek, in sicer v Zagrebu od 10. do vštvešega 13. avgusta. Dovolj mi, dragi čitatelj, da ti ga v kratkih potezah nekoliko opišem!

Blizo sedemdeset slovenskih dijakov iz Celja, Celovca, Gorice, Gradca, Ljubljane, Maribora in Novegamesta, zastopniki slov. ferijalnega društva „Save“ in drugi slov. visokošolci pripeljali smo se okrašeni s trobojnimi trakovi dne 10. avgusta na Zagrebški kolodvor. Komaj izstopimo, že zadoné iz grl pričakujočih nas hrvatskih abiturijentov donebesni „živeli“-klici, katere smo mi hipoma podvojili. Ko se je prvo navdušenje poleglo, zapojejo Hrvatje „Naprej zastava Slave“, naši pa „Lepa naša domovina“, na kar nas v imenu hrvatskih abiturijentov pozdravi brat Mašek, ki povdarja radost nad našim obiskom in veselje, da smo prinesli seboj krasno slovensko pesem. V imenu Slovencev zahvali se brat Goršič, ki v jedrnatih besedi omeni, da nismo prišli v Zagreb se samo zabavati nego tudi na resen pogovor o naših skupnih interesih. Na to se zahvali še v imenu društva „Save“ njen predsednik Ravnikar. Zopet navdušeni „živio“-klici, potem pa sedemo v pripravljene izvoščke ter se po dva Hrvata in dva Slovence odpeljemo skozi najlepše ulice in trge proti našemu stanovanju. Ko smo si zadnje ogledali, podamo se v družbi Hrvatov se šetati in naši spremljevalci opozarjali so nas na to in ono. Pri tej priliki pohoditi smo novi državni kolodvor, ogledali si nepopisljivo krasni „Starčevičev dom“, občudovali krasne spomenike bana Jelačića in pesnikov Preradoviča in Kačića ter se naposled podali v deželni muzej in slikarsko galerijo, kjer smo se divili krasnim in dragocenim zbirkam, na katere so po pravici vsi Hrvatje ponosni. Zvečer ob 8. prišel se je komers.

Zbrali smo se vsi abiturijenti in obilo zagrebškega občinstva. Tamburanje se je vršilo za petjem, vmes pa so bili od strani slovenskih in hrvatskih abiturijentov izvrstni navduševalni govori. Povdarjalo se je posebno, da smo Slovenci in Hrvatje isti narod, da se moramo združiti v varstvo skupnih koristij in tako napivalo hrvatsko-slovenski uzajemnosti ter nositeljem te ideje: biskupu Strossmayerju, dr. Starčeviču, dr. Tavčarju in Hribarju v Ljubljani. Težko smo se ločili od te prijazne veselice. Drugi dan bila je nedelja in podamo se po skupnem zajutreku v cerkev sv. Katarine, kjer so jako srečno peli slov. abiturijenti pri sv. maši in zaslužili jako laskavo pohvalo v hrvatskih listih in od strani občinstva. Ko smo se potem še šetali po „Zrinjevacu“ in se divili krasni narodni noši v Zagreb došlih seljakov, podamo se na skupen obed na staro streljarno pod „Tuškancem“, od koder se potem izvoščekih peljemo proti „kraljičinemu zdenacu“, kamor smo napravili popoldanski izlet. Le tisti, kdor je bil uže sam „pod Slomenom“ vé, kako prijetno je ondi; mi smo se izvrstno zabavali, pili iz baje zdravilnega zdenaca ter si privoščili pive in pa dve na raznji pečeni svinji ter par backov. Kot ljudje, ki živimo na planinah nismo si mogli kaj, da ne bi šli še na vrh Siemena k ruševinam „Medvedjega gradu“. Od tū, kjer so nekdaž stanovali kruti zapovedniki Zagrebu, kakor Ferenc Tahi, uživali smo nepopisljivo lep razgled na Zagreb in sploh hrvatsko polje. Vrnivši se pod hrib plesali smo nekateri kolo, drugi poslušali govornike, tako, da je kaj hitro minil čas. Nazaj grede morali so prižgati baklje

in smo ob njihovem svitu dospeli na svoje stanovanje. — Prihodnje jutro pa je veljalo pripravljati se k koncertu. No, kdor ni bil pevec, podal se je v Maksimir, ono krasno škofovsko posestvo, ki obstoječe iz samih lepih perivojev, nasadov, ribnjakov in jezer, vsakogar oko razveseli in je gotovo v spomini onih Slovencev, ki so bili količkej časa v Zagrebu. Po skupnem obedu, kjer smo se dali fotografovati, vršila se je v prostorih „Hrvatskega doma“ skupščina, katere vzpored je bil sledeči: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Uza-jemnost Hrvatov in Slovencev. 3. Tovarištvo Hrvatov in Slovencev na visokih šolah. 4. Knji-ževna sorodnost v Hrvatih in Slovencih in 5. Odnosaji Hrvatov in Slovencev napram ostalim Jugoslovanom. Pri tej priliki bilo je slišati mnogo jako lepih, navdušenih govorov, pokazalo se je, da goji slovensko, kakor tudi hrvatsko dijaštvo patrijotično-lojalna čuvstva in se zavzimalje za najlepše ideale. Za zvečer je bil napovedan kon-cert v istem Hrvatskem domu in se je zbral v njem cvet zagrebskega občinstva. Krasen je bil koncertov vsposred: sviranju vojaškega orkestra je sledilo petje slovenskih in hrvatskih pevcev, vsak posebej, tamburanje, naposled pa so Slo-venci in Hrvatje spremljani od orkestra zapeli znano krasno pesem „Slovenec i Hrvat“. Zani-mivo je, da je zagrebsko občinstvo še burno zah-tevalo slovenski kvartet ljubljanskih abiturijen-tov, ki so častno rešili svojo nalogo. Po kon-certu pričel se je ples, ki je trajal do zgodnje ure. — Na ta način bil je sestanek pri kraji in zadovoljni smo bili z njim vsi. Ginljiva je bila na kolodvoru ločitev od naših bratov Hrvatov, katere smo zdaj še vse po imeni spoznali bili: tu si dva stiskala roké, ondi se poljubila, ter menjala trakove itd., še par navdušenih vsklikov in ločili smo se, a naše mišljenje in čuvstvo-vanje ostane trajno spojeno v dnu srca.

Slov. abiturijent.

Narodno-gospodarske novice.

Ganimo se!

Velika podjetja, fabrike itd. poteptale in uničile so mali obrt skoro do cela. Mali obrtnik le zdihuje in toži, vender pa se ne gane, da bi zboljšal svoje stališče. Skoro bi trdil, da ga ni stanu, ki bi bil tako needin in tako brezbrizen, kakor ravno obrtnijski. Zato nas je posebno ve-selilo, ko smo dobili naslednje pismo, priprav-ljalnega odbora v Ljubljani, ki vabi k skupnemu dogovoru vse obrtnike:

Mej vsemi slovenskimi stanovi je najmanj organizovan obrtni stan. Zadruga, ki so se pri-silno uvedle, niso rodile zaželenega sadu; niso niti prinesle duha vzajemnosti in jedinstva mej obrtnike, niti pomoči njegovemu propadanju. Obrtni stan ima čim dalje manj veljave, pa tudi manj zaslužka, ker ga izpodriva kapitalistični veliki obrt. Socijalna demokracija mu napoveduje gotovo smrt; druge politične stranke se navadno niti ne menijo zanj, razven pri volitvah, sami obrtniki se pa v brezbriznosti in često celo v goli sebičnosti ter nemem obupu prepuščajo toku žalostnih razmer, ki jih družega za drugim po-golčujejo.

Zgodovina nam priča, kako lepo je cvetel nekelej po naših krajih obrtni stan, kako so bili uprav obrtniki po mestih stebri poštenega, nramnega življenja. Ravno v naših časih, ko je vihrasta, sebična nasladnost hujše zavlada, nego kedaj, ko se rušijo temelji vsega javnega in za-sebnega življenja, nam je treba po mestih gmotno krepkega, nramno trdnega obrtnega stanu. Nam Slovincem še posebej! Če tuji kapital uniči slo-venske obrtnike po mestih, potem pričnó v slo-venskih mestih brez ugovora tudi politično go-spodariti tuji.

Obrtnemu stanu je toraj treba trdne, vza-jemne podpore; treba mu je organizacije. Da se pa ta tem lažje izvede, je najbolje, če se opremo na vedno močnejšo krščansko-socijalno organiza-cijo in sicer samostojno, toda v zvezi z vsemi, ki hočejo po zdravih načelih preosnovati dru-žabno življenje ter skrbeti za svoj obstoj.

V to je pred vsem treba, da se kje sni-dejo zastopniki slovenskega obrtnega stanu in se dogovoré o skupnem načrtu in o svoji orga-nizaciji.

V ta namen se je osnoval v Ljubljani od-bor, ki hoče vse potrebno pripraviti za tak po-svetovalen shod. K temu shodu se povabijo tudi delavski zastopniki. Posvetovalni shod bi se vršil kako nedeljo v drugi polovici septembra. Dan se določi kasneje. Odbor preskrbi pravočasno vsa pojasnila in razpošlje tudi načrt, ki se pred-loži shodu.

Za pripravljalni odbor:

Ivan Kregar

V Ljubljani meseca avgusta 1895.

Životno zavarovanje s plačevanjem poso-jila in njega pomen za kmeta.

(Spisal R. Rohrman.)

Veljavni za blagor naroda vneti možje raznih držav so jeli prav resno baviti se s pe-rečim vprašanjem: kako bi bilo pomagati zelo zadolženemu kmetijskemu stanu. Da tako ne more dalje iti, o tem so vsi jedini, kajti inace bi poginil velik del kmetijstva. Navajajo se tudi že tu ali tam sredstva, katera naj pomorejo kmetu do boljšega položaja.

Med temi sredstvi se imenuje tudi životno zavarovanje. „Jaz bi vas nujno prosil“ — dejal je generalni direktor poljedelstva Bon-Königsberg, ko so se pri agrarni konferenci v Berlinu pod predsedstvom ministra za poljedelstvo pl. Heyden-a posvetovali o tem, kako da bi se kredit zboljšal in odstranile one slabe razmere, katere povzro-čijo preveliko zadolženje zemljišč — „da obrnete vso pozornost predlogu gosp. dvor. svetnika dr. Hecht-a. Meni je ta njegov predlog tolike važno-sti, da je res vredno o njem neprestano premiš-ljevati. Po mojem mnenji ni sploh boljšega sredstva, da se ohrani rodbini njena posest, nego životno zavarovanje, katero posestniku, ne da bi se njegova prostost v dispozicijah vezala, omogoči, da odpravi sodediše s kapitalom.“

In še le pred kratkim je bilo čitati v du-najskih listih, da je stavil dež. poslanec dr. vitez pl. Mitscha v nižje-avstrijskem deželnem zboru predlog, po katerem naj bi kmetje zavarovali svoje življenje, da rešijo sebe in svoje rodbine prevelikega zadolženja in vsled tega neizogibnega konečnega pogina.

Ako smo pa mnenja, naj vsaka generacija poplača dolgove, katere je naredila, onda naj se tudi vsako posojilo povrne.

To se mora doseči, ako se vzame posojilo, katero se amortizuje. Pri tem posojilu, plačuje dolžnik poleg obresti za izposojeno svoto tudi še svoto, s katero se dolg leto za leto zmanjša in v določenem času popolnoma poravna. Tako posojilo je neodpovedno in v tem je prednost pred navadnim posojilom. Če pa dolžnik mej tem časom umre, onda je še povrniti večji ali manjši del posojila — pri odpovednem posojilu ves dolg — s katerim se dediči obteže. — Tu je jedina sigurna pomoč životno zavarovanje, katero se more tako voliti, da se zavarovani kapital ne izplača samo tedaj, kedar je zavarovanec umrl, ampak tudi najkasneje takrat, kedar je zavarovanec naprej določeno starost učakal. To tako znano skrajšano ali alternativno zava-rovanje (na doživetje in smrt) more se li združiti z navadnim odpovednim posojilom ali pa s po-sojilom na amortizacijo s katerokoli, financijelni moči dolžnika primerno plačilno kvoto. Koristi, ki jo donaša jedna ali druga kombinacija napram čistemu anuitetnemu posojilu, je tedaj velika.

To se more takoj doseči, ni treba posebnih novotarij. — Vzglej za to na podlagi premij Stuttgartske zavarovalnice.

25-letni posestnik vzame posojilo mark 1000, katero naj se povrne v 30 letih z anuitetami. Amortizacijska kvota znaša s 4% obresti vred mark 5783. Ako pa vzame odpovedano posojilo m. 1000 in se vrhu tega še zavaruje za m. 1000, katere naj se izplačajo o njegovi smrti, najkasneje po preteku 30 let mora poleg letnih obresti m. 40 plačevati tudi zavarovalno premijo, katera se tekom let za dividendo (glej predal 4) zmanjša. Dolg m. 1000 se z zavarovalno svoto po preteku 30 zavarovalnih let popolnoma pokrije, ravno tako za slučaj, če bi zavarovanec kedaj preje umrl. Pri čisti anuiteti pa morajo dediči po smrti zavarovanca še dalje plačevati, dokler se ni ves dolg poravnal.

Razvoj računa kaže gornja tabela.

1	2	3	4	5	6	7	8
Starost leta	Povrnitev posojila gld. 1000 — z anuitetami	Odpovedno posojilo in životno zavarovanje. 400-stotne obresti s premijo vred	in sicer:	Odpovedno posojilo v zvezi z životnim zavarovanjem stane več (+) manj (—)	Poleg navedena plačila s 400-stot. obrestnimi obrestmi	O smrti nezavarovanega dolžnika znana sodanja vrednost anuitet katero je še plačati	Torej se z odpovednim posojilom v zvezi z životnim zavarovanjem več prištedi (predal 7—f)
	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.
25	—	32 60	40 —	32 60	— 32 60	32 60	1000 — 967 40
26	57 83	72 60	40 —	32 60	— 14 77	48 67	982 17 933 50
27	57 83	72 60	40 —	32 60	— 14 77	65 39	963 62 898 23
28	57 83	72 60	40 —	32 60	— 14 77	82 78	944 34 861 56
29	57 83	72 60	40 —	32 60	— 14 77	100 86	924 28 823 42
30	57 83	67 71	40 —	27 71	— 9 88	114 77	903 42 788 65
31	57 83	66 73	40 —	26 73	— 8 90	128 26	881 73 753 47
32	57 83	65 75	40 —	25 75	— 7 92	141 31	859 17 717 86
33	57 83	64 78	40 —	24 78	— 6 95	153 91	835 71 681 80
34	57 83	63 80	40 —	23 80	— 5 97	166 04	811 31 645 27
35	57 83	62 82	40 —	22 82	— 4 99	177 67	785 93 608 26
36	57 83	61 84	40 —	21 84	— 4 01	188 79	759 54 570 75
37	57 83	60 86	40 —	20 86	— 3 03	199 37	732 09 532 72
38	57 83	59 89	40 —	19 89	— 2 06	209 40	703 54 494 14
39	57 83	58 91	40 —	18 91	— 1 08	218 86	673 85 454 99
40	57 83	57 93	40 —	17 93	— 0 10	227 71	642 98 415 27
41	57 83	56 95	40 —	16 95	— 0 88	235 94	610 87 374 93
42	57 83	55 97	40 —	15 97	— 1 86	243 52	577 47 333 95
43	57 83	55 00	40 —	15 00	— 2 83	250 43	542 74 292 81
44	57 83	54 02	40 —	14 02	— 3 81	256 64	506 62 249 98
45	57 83	53 04	40 —	13 04	— 4 79	262 12	469 05 206 93
46	57 83	52 06	40 —	12 06	— 5 77	266 83	429 99 163 16
47	57 83	51 08	40 —	11 08	— 6 75	270 75	389 35 118 60
48	57 83	50 11	40 —	10 11	— 7 72	273 86	347 10 73 24
49	57 83	49 13	40 —	9 13	— 8 70	276 11	303 15 27 04
50	57 83	48 15	40 —	8 15	— 9 68	277 47	257 45 —
51	57 83	47 17	40 —	7 17	— 10 66	277 91	209 92 —
52	57 83	46 19	40 —	6 19	— 11 64	277 39	160 48 —
53	57 83	45 22	40 —	5 22	— 12 61	275 88	109 07 —
54	57 83	44 24	40 —	4 24	— 13 59	273 33	55 61 —
55	57 83	40 00	40 —	—	— 27 83	266 43	—
[734 90] [1762 35] [1200 —] [562 35] [— 27 45]							

Zavarovalni dolžnik ima torej napram ne-zavarovanemu v prvih 25 letih veliko koristi (glej predal 8), katere se z malimi preplačili — preplačila znašajo v 30 letih samo m. 27 45, (predal 5) nikakor ne odteže.

Hoče li kedo vedeti, kako se preplačila za odpovedno posojilo v zvezi z životnim zavarovanjem povprečno na leto razdele, v tu najneugodnejšem slučaju, ako dolžnik 30. zavarovalno leto učaka, onda treba samo zračunati sedanjo vrednost zav. premij in jo kot rento na 30 let razdeliti. Ta renta je = 2,26%, prištevši 4% obresti za odpovedno posojilo, daje skupni znesek 6,26% napram 5,78%, katere zahteva čisto anuitetno posojilo. Najvišje povprečno preplačilo znaša potem samo 0,48% na leto, ko je bil zavarovani dolžnik v prvih 25 letih dejanski na boljem, in sicer za toliko več, čim preje je umrl.

Če bi na pr. zavarovanec ne bil 25 let star, ampak 30 let, znašalo bi najvišje povprečno preplačilo do konca 30. zavarovalnega leta = 0,52 odst. na leto. Tudi v tem slučaju je bil zavarovani dolžnik napram nezavarovanemu v prvih 25 letih na boljem, zopet tim več, čim preje je umrl.

Ako pa more posestnik večja plačila pre-našati, nego životno zavarovanje v zvezi z od-povednim posojilom, onda naj kombinira životno zavarovanje z anuiteto, s posojilom na amorti-zacijo, katera zahteva tudi večjo, njegovim boljšim razmeram primerno plačilno kvoto.

Že s plačilno kvoto samo pol odstotka mora se doseči prednost neodpovednega posojila. Račun kaže nam skoro ravno iste rezultate ka-kor združenje životnega zavarovanja z odpoved-nim posojilom, samo da je posestnik svojim prepla-čilom za amortizacijo primerno svoj dolg zmanjšal, t. j. oni del zavarovalne svote prištedil, kateri se ni uporabil za pokritje zmanjšane dolga.

Iz vsega tega je razvidno, da je životno zavarovanje jako dobro, da smelo rečem prevažno sredstvo, katero more — ker izpodbuja k štedlji-vosti in ustvarja kapital — rešiti naš kmetijski stan sicer neizogibnega pogina.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so po-slali: Podružnica bolška 41 gl.; iz pušice v trnovskem župnišću v Ljubljani 7 gl. 1 kr.; šentjakobsko-trnovska moška podružnica v Ljubljani 42 gl.; Ciril-Metodov dar iste podružnice 39 gl. 10 kr.; g. Fran Podkrajšek 1 gl. ženska podružnica na Krškem 35 gl. 46 kr.; posojilnica v Radovljici 20 gl.; moška podružnica v Kranju 55 gl. 76 kr.; iz nabiralnika g. D. Lušina v Loškem Potoku 6 gl. g.; V. Globočnik, c. kr. notar v Kranju, 50 gl. (prvi del pokroviteljine); vč. g. Ivan Vrhovnik, župnik trnov-ski, 10 gl. v spomin svoje rajne matere; g. Podlimbar-ski 5 gl.; selška podružnica 12 gl.; Savski Hrambaša 8 gl.; podružnica Ziljska dolina in župnija Vrata 22 gl. 4 kr.; moška podružnica v Sežani 100 gl., pokroviteljine in 41 gl. 5 kr. udnine; podružnica na Rečici 10 gl.; akademična podružnica v Gradcu 40 gl.; litijska po-družnica 82 gl.; g. Alojz Kramaršič 9 gl., nabranih na novi maši vč. g. Alojzija Jarca v Ajdovcu; podružnica v Brdih 35 gl.; posojilnica v Gornji Radgoni 10 gl.; g. Rebek 1 gl. izgubljene stave; g. Jos. Sanem v Predloki

krasno vezan molitvenik; g. Anton Poljšak, bivši upravitelj „Slov. Naroda“, 42 knjig; podružnica v Novem Mestu 120 gl.; podružnica za Tolsti Vrh in okolico 23 gl. 14 kr.; ženska podružnica v Postojni 44 gl.; č. g. Blazij Grča, župnik v Šempasu, 5 gl. 10 kr. iz nabiralnika v šempasem župnišču; podružnica za Žuženberk in okolico 76 gl. 33 kr.; podružnica na Premu 5 gl.; ženska podružnica v Kranju 72 gl. 70 kr. in ista podružnica po gospici Šavnikovi še 100 gl. pokroviteljine; podružnica na Brdu 65 gl.; iz nabiralnika pri g. Fr. Jurci v Postojni 5 gl. 42 kr.; moška podružnica v Zagorju ob Savi 21 gl.; ženska podružnica v Škofji Loki po gospici Jerici Dolencevi 45 gl.; podružnica Rožak in okolica 21 gl.; od uredništva „Domovine“ nabranih 19 gl. 50 kr.; šentpeterska ženska podružnica v Ljubljani po zastopnicah: gospej Mar. Trček in gospicah Mar. Kopač in Iv. Škofic 100 gl. pokroviteljine; g. Hrabroslov Debevec je nabral 10 gl. 70 kr. z merilecem moči na glavni skupščini v Kranju; odbornice šentjakobsko-trnovske ženske podružnice v Ljubljani 157 gl. za prodane karte; dijak Matija Pirc 4 gl. 38 kr., katere je nabral v veseli družbi v Kropi; g. Ivan Pajsar o priliki blagoslovljenja hiše 1 gl.; č. g. Ivan Vrhovnik mesto telegrama v Kranj 1 gl.; gospa Matilda Sebenikar 5 gl.; g. Pavlina Strekelj iz nabiralnika v Komnu 2 gl. 73 kr.; ormoška moška podružnica 5 gl. 40 kr.; črnomeljska moška podružnica 30 gl.

(Za slovensko šolo v Velikovecu): Podružnica rečiška 18 gl. 50 kr.; rodoljubna prijateljica Slovencev na Koroškem 4000 gl.; preč. g. Anton Mežnarec, dekan v Kranju, 30 gl.; g. Ciril Pirc, posestnik v Kranju, 1 gl.; č. g. Ivan Dolžan, župnik trsteniški, 5 gl. — Tako izvrstne žetve, kakor zadnje tri tedne, naša družba še nikoli ni imela. Mili Bog tisočero plačaj dobrote, skazane ljubi slovenski deci!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je vsega mogočnega poklical našo preljubljeno hčerko

Ivanko

v nežni starosti sedmih mesecev k sebi v boljše življenje.

Pogreb bo v sredo 4. t. m. ob 5. uri popoldne na okoliško pokopališče.

Naj ostane blagi angelček v lepem spominu. V Celji, 2. septembra 1895.

(156) 1—1

Rodbina dr. J. Vrečka.

Tužnim, pobitim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je poklical Vsemogočni našo edino preljubljeno hčerico

Milico

v nedeljo ob 6. uri zjutraj po kratki, a mučni bolezni v nežni starosti 4 mesecev v boljše življenje.

Pogreb nepozabljive edine nam hčeric vršil se je v torek ob 8. uri zjutraj od hiše žalosti Hermanova ulica št. 11 na okoličansko pokopališče.

Sveta maša zadušnica darovala se bo v sredo 4. t. m. v farni cerkvi sv. Danijela.

V Celji, dne 3. kimovca 1895.

Franjo Jošt, Minka Jošt, oče, mati.

Albin Jošt, brat.

(151) 1—1

Naznanilo in priporočilo.

Usojam si uljudno naznaniti, da sem kupil in prevzel gostilno v Gaberjih poleg Celja

„pri lastovici“

(zur Schwalbe.)

Točil bodem samo pristna vina po nizkih cenah in imel vedno dobro, svežo kuhinjo in skrbel za točno postrežbo.

Priporočam se za mnogobrojni obisk in zagotavljam da se bodem trudil v vsakem oziru.

Štefan Strašek,
gostilničar.

(158) 2—1

Pri mojem odhodu iz Celja, kličem vsem prijateljem in znancem od katerih se nisem mogel posloviti osebno, prisrčen pozdrav! Do svidenja!

(152) 1—1

Avgust Jagodič

Med. doktor Hinko Šuklje,

večletni asistent dr. Valente, profesorja porodništva in primarija kirurgije dr. E. Schleimer-ja, ordinira v Celji, Graška cesta (Grazer-Strasse) št. 15, I. nadstropje, vsaki dan od 9.—11. ure popoldne in pa od 3.—4. ure popoldne.

(154) 10—1

Iščem učenca,

kateri je ljudsko šolo dovršil in ima veselje do krojaške obrti. Več pove Jernej Planko, Hauptplatz 4. Celje.

(149) 1—1

Učenec

iz boljše hiše se takoj sprejme v moji trgovini specrijskega in železnega blaga in poljskih pridelkov.

Ig. Rabenstein
v Ljutomeru.

(145) 2—1

Učenec

13—15 let star zmožen nemškega in slovenskega jezika se sprejme pri Josipu Lesjak-u v Slivnici pri St. Jurju ob južni železnici.

(147) 1—1

Trgovski pomočnik

vešč slovenskega, nemškega in hrvatskega jezika, želi vstopiti v trgovino železnega, oziroma mešanega blaga. Ponudbe na uredništvo tega lista.

(150) 2—1

Na prodaj.

Posestvo obstoječe iz hiše, zemljišča, dveh vrtov in vinograde je takoj za prodati. Več pove Mihael Gabrič p. d. Titelspiller, Teharje, Čret št. 23 pošta Store.

(148) 2—1

Prostovoljna prodaja.

Lepa, velika kmetija najbolj obdelana, h kateri spada 75 oralov zemlje in leži med St. Jurjem ob južni železnici in pa Ponikvo ob glavni cesti; posloplja vsa v najboljšem stanju, je radi smrti prostovoljno za prodati. — Več se izve pri g. F. Praunseisu v St. Jurji ob južni železnici.

(153) 3—1

Stanovanje

v II. nadstropju na levi strani v hiši št. 21 v Šolski ulici, ki ima 5 sob, kabinet, kuhinjo in vse drugo potrebno, je popolnoma osnaženo in iz nje barvano, je takoj za oddati. Izgled na Savinjo, na mestni park, Smiklavski hrib in na Lisece. — Natančneje se izve ali v hiši sami ali pa pri „Grenadirbirtu“ na Polulah.

(157) 2—1

Več dijakov

se sprejme na hrano in stanovanje. Šolska ulica št. 13 I. nadstropje.

(141) 3—2

Odvetniško pisarno

sem otvoril v Ptuij Ungarthorgasse št. 3 v hiši gospe J. Krajnc, kar si usojam slavnemu p. n. občinstvu naznaniti.

(146) 3—1

Dr. Anton Brumen

„THE GRESHAM“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijsko:

Dunaj, I., Giselastrasse 1, v družbeni hiši.

Filijala za Ogersko:

Budimpešta, Franca-Jozefa trg 5 in 6, v družbeni hiši.

Aktiva družbe dne 31. dec. 1894 k. 138,416.475—

Letni zavarovalni dohodki z obrestmi do 31. decembra 1894 . „ 25,319.668—

Izplačanja za zavarovanje, za rente in odkupe i. dr. odkar posluje družba (1848) . „ 304,342.593—

Med letom 1894 je bilo od družbe izdanih 9233 polic v znesku . „ 78,736.000—

Prospekti in cene, po katerih se ravna družba pri izdavanju polic in prijavi obrazci dobe se brezplačno pri generalni agenturi v Ljubljani, Tržaška cesta 3 pri GVIDONU ZESCHKO-tu.

(155) 12—1

Za hmeljarje!

Fr. Jos. Lehrl

Žatec, Češko, (v lastni hiši)

preskrbi najboljšo prodajo vsakovrstnega hmelja na Žateškem trgu, in se priporoča tudi štajerskim p. n. hmeljarem za prav mnogoštevilne in obilne pošiljave. Za vestno, točno in v vsakem obziru dobro postrežbo jamči njegovo ime.

(127)

6—4

Zavarovalna in štedilna banka v Stuttgatu.

(Lebensversicherungs- und Ersparnis-Bank in Stuttgart.)

Ustanovljena 1854. — Pod državnim nadzorstvom.

Ves prebitek pripada zavarovancem.

Prebitek leta 1894: mark 4.337.042.

Zavarovalni kapital . . . mark 425.000.000—
Bančni fondi okoli . . . „ 118.000.000—
Ekstra rezerve okoli . . . „ 19.000.000—

Najnižje premije. Visoke dividende.

Po planu A. II. 40% od dosmrtnice in posebe še 20% od alternativne dopol. premije.

Po planu B. 3% rastoča dividenda od cele premije.

Najugodnejši zavarovalni pogoji. — Gospodom duhovnikom in zdravnikom se dajejo bonifikacije.

Banka daje tudi posojila po 4, 4½, in 4¾% — Vsa pojasnila o zavarovanjih in posojilnih zadevah daje radovoljno

R. Rohrmann,

višji nadzornik za Kranjsko, Koroško, Štajersko in Primorsko, v Gradci, Alleegasse št. 10.

Zastopniki na Štajerskem: **J. Cardinal**, mestni uradnik v Celju; **J. Gspaltl**, urar v Ptuj; **J. Bellé**, pot. učitelj v Mariboru; **I. Simonitsch**, trgovec v Radgoni; **Jos. A. Černy**, trgovec v Gradcu; **A. Geiss**, trgovec v Žalcu.

Zastopniki na Kranjskem: **J. Lininger**, trgovec v Ljubljani; **Iv. Gruden**, umirovljeni c. kr. davkar na Vrhniki; **A. Vremsak**, občinski tajnik v Kamniku; **Fr. Kramer**, učitelj v Škofji Loki; **Iv. M.**, posojil. tajnik v Kranju; **Iv. Pollak**, gostilničar v Trzinu; **Fr. Jurca**, blaginjak v Postojni; **J. Kos**, gostilničar v Idriji; **K. Rosmann**, gostilničar v Novem Mestu; **Fr. Pleničar**, c. kr. kancelist v Trebnjem; **E. Faber**, jun., trgovec v Kočevju.

Zastopnik v Trstu: **Avv. Haas & Co.**, via St. Nicolo 8.

Zastopnik v Gorici: **Fratelli Cossovel**.

Zastopnik v Pulju: **Evg. Scharff**, knjigotržec via arsenalne.

Zastopnik v Celovcu: **Ed. Bartel**, agent. Süd-bahnstrasse 7.

(144) 1

Žepno stiskalnice za monograme

„Monopresse“, patentirano v vseh državah, komad po 25 kr., s pošto 30 kr., priporoča

trgovina **Dragotina Hribarja**

v Celji

Navod rabi: Papir, na katerega nameravaš vtisniti monogram, vloži med obe plošči stiskalnice ter drgni s kakim gladkim trdim predmetom, kakor n. pr. z noževim rogom itd.

Za zaznamovanje perila, položi se na isto kos višnjevega odtiskalnega papirja (Pauspapier) ter se odtisne z drgnjenjem, kakor že omenjeno.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča — po pošti. —

Za prsa:

Zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr. (143) 10—1

Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Ubald pl. Trnkoczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani.